БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 138 (629)
14 ИЮЛЬ
ШАНБА
1956 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

СССР Олий Советининг бешинчи сессияси

Иттифоқ Советининг мажлиси

12 июлда Иттифоқ Советининг Раиси **А. П. Волков** раислиги остида Иттифоқ Советининг мажлиси бўлди. Бу мажлисда Иттифоқ Советн Қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссиясининг Раиси **М. А. Яснов** давлат пенсиялари тўғрисидаги Қонун проекти ҳақида қўшимча доклад қилди.

— Совет Иттифоқида социал страхование, — деди у, — совет гражданларининг қариган чоғда, шунингдек касал бўлган ва меҳнат қобилиятини йўқотган тақдирда моддий таъминот олиш юзасидан конституцион ҳуқуқларининг муҳим формаларидан биридир. Жуда хилма-хил ва турли формалардаги совет социал таъминот системаси дунёда энг илғор ижтимоий тузумни акс эттиради.

Ўртоқ Яснов айтадики, СССР Олий Совети сессиясида қараб чиқилаётган давлат пенсиялари тўғрисидаги Қонун проектини бутун халқ муҳокама қилди ва маъқуллади. Қонун проекти Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг Қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссияларида батафсил қараб чиқилди. Бундан ташқари, Комиссияларнинг аъзолари бу проектни жойларда муассаса, корхона ва ташкилотлар ходимларининг иштироки билан муҳокама қилдилар. Қонун проекти юзасидан тегишли хулосаларни тайёрлаш ва гражданларнинг жуда кўп таклифларини қараб чиқиш соҳасидаги ишларга министрликлар, бошқармалар, ВЦСПС ва бир қанча илмий ходимлар жалб этилди.

Ўртоқ Яснов Иттифоқ Советининг Қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссияси давлат пенсиялари тўғрисидаги Қонун проектини якдиллик билан маъқуллаганлигини айтиб, қуйидагиларни маълум қилди: Комиссия меҳнаткашлардан олинган таклифларни эътиборга олиб проектга баъзи қўшимча ва тузатишларни киритишни тавсия қилади. Жумладан, Комиссия кўп болали оналарга пенсия тайинланганида имтиёзлар бериш керак деб ҳисоблайди, ота-онасиз қолган болаларни ўзига фарзанд қилиб олган кишиларнинг пенсия олиш ҳуқуқини таъминлашни, умумий иш стажи учун қарилик пенсияларига устамаларини қайтадан кўриб чиқишни таклиф этади.

Ўртоқ Яснов сўзининг охирида айтадики, Комиссия баъзи таклифларни қувватлашни мумкин деб топмади. Масалан, қарилик бўйича бериладиган пенсиянинг проектда кўрсатилган максимал миқдорини камайтириш тўғрисидаги таклиф қувватланмади. Комиссиянинг фикрича, бундай таклиф энг малакали ишчиларнинг ва мутахассисларнинг манфаатларини камситади.

Шундан кейин Иттифоқ Совети давлат пенсиялари тўғрисидаги Қонун проектини муҳокама қилишга киришади.

Депутат **В. И. Козлов** (Белоруссия ССР) ўз нутқида пенсия билан таъминлаш ишини ташкил қилиш масалаларига кўпроқ тўхталиб ўтади ва пенсия билан таъминлаш иши совет, партия ҳамда касаба союз ташкилотларининг ғоят зўр эътибор беришини талаб этади, деб таъкидлайди. Шуни эътироф қилмоқ кераккн, дейди у, маҳаллий совет органлари сўнгги вақтларгача ана шу масалаларга ҳамиша ҳам тегишинча эътибор бермадилар, деб бўлмайди. Улар социал таъминот бўлимларининг ишларини етарли даражада контроль қилмадилар. Социал таъминот бўлимларига кадрларни тўғри танлашга алоҳида эътибор бериш керак, токи бу бўлимларда барча масалаларни ўз вақтида ва тўғри ҳал эта оладиган, давлат маблағларини оқилона сарф қила оладиган соф виждонли ва сезгир кишилар ишласинлар.

Ўртоқ Козлов сўзининг охирида СССР Министрлар Совети томонидан тақдим этилган давлат пенсиялари тўғрисидаги Қонун проектини Қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссиялар томонидан киритилган тузатиш ва қўшимчалар билан маъқуллаш кераклигини айтади.

Депутат **Н. И. Журин** (Қозоғистон ССР) айтадики, Қозоғистон меҳнаткашлари давлат пенсиялари тўғрисидаги Қонун проектини зўр мамнуният билан кутиб олдилар ва бу проектни маъқулламоқдалар. Шу билан бирга проектга бир қанча таклиф, қўшимча ва тузатишлар киритилди. Жумладан, кўп болали хотинларга қарилик пенсияларини меҳнатнинг характери ва шароитига қарамай, 55 ёшдан эмас, балки 50 ёшдан тайинлаш тавсия этилади. Нотиқ яна айтадики, саккизинчи моддада 15 йилдан ортиқ узлуксиз иш стажига эга бўлган тақдирда пенсияга устама қўшиш кўзда тутилади. Бизнинг фикримизча, бундан ҳам кўпроқ иш стажига эга бўлган кишиларни ҳам рағбатлантириш керак.

Сўз РСФСР Социал таъминот министри **Н. А. Муравьевага** берилади. У айтадики, Россия Федерациясида социал таъминот харажатлари доим ортиб бормоқда. 1955 йилда пенсия ва нафақалар тўлаш учунгина 18 миллиард сўмдан ортиқ маблағ сарфланди.

Ўртоқ Муравьева Қонун проектини ва Қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссия томонидан киритилган таклифларни, жумладан кўп болали оналарга ҳамда оғир шароитда ишловчи хотинларга пенсия олиш вақтида янада кўпроқ имтиёз бериш тўғрисидаги таклифни қувватлайди.

Янги Қонун амалга оширилиши билан врач-меҳнат экспертизасининг роли ғоят ортади. Биз, деди нотиқ, медицина фанининг энг янги ютуқларини эксперт комиссияларининг иш практикасига кенг жорий қилишимиз ва меҳнат қобилияти экспертизаси соҳасида илмий-текшириш ишларини анча кенгайтиришимиз лозим. Шу муносабат билан ўртоқ Муравьева СССР Медицина фанлари академиясини ва Соғлиқни сақлаш министрлигининг илмий-текшириш институтларини танқид қилади. Сўнгра, депутат Муравьева кексайиб қолган якка гражданлар учун уй-жой қуриш ва инвалидларни ишга жойлаштириш масалаларига тўхталиб ўтади.

Россия Федерациясидаги социал таъминот ходимлари, деди сўзининг охирида нотиқ, пенсия бериш ишини уюштириш соҳасида ўз фаолиятини янада яхшилаш учун бутун чораларни кўрадилар.

Депутат **А. К. Грен** (Эстония ССР) сўзга чиқади. Депутат А. К. Грен айтадики, эстон халқи давлат пенсиялари тўғрисидаги Қонун проектини қизғин маъқулламоқда. Бу ҳужжат муҳокама қилинган кўп кишилик йиғилишларда республика меҳнаткашлари меҳнаткаш киши тўғрисида ғамхўрлик қилаётган Коммунистик партиядан миннатдор эканликларини билдирдилар.

Депутат Грен сўзининг охирида, давлат пенсиялари тўғрисида тақдим этилган Қонун проектини тасдиқлашни таклиф қилган бошқа нотиқларнинг сўзларига қўшиламан, деди.

Сўз ВЦСПС Раисининг ўринбосари депутат **Л. Н. Соловьевга** берилади. Депутат Соловьев айтадики, ўз сафларида 42 миллиондан ортиқ ишчи ва хизматчиларни бирлаштирган совет касаба союзлари СССР Олий Советининг бешинчи сессияси тасдиқига тақдим этилган давлат пенсиялари тўғрисидаги Қонун проектини қизғин маъқулламоқдалар.

Нотиқ пенсиялар тўғрисидаги Қонун проекти эълон қилингандан кейин касаба союз ташкилотлари жуда кўп таклиф олганликларини таъкидлайди. Бу таклифлар асосан, хусусан хотинларга қарилик пенсияси тайинлаш учун зарур бўлган ёшни камайтиришга, ишлаб турган пенсионерларга пенсия тўлаш тартибини ўзгартиришга тааллуқлидир ва ҳоказо. Ана шу тузатишларни қўллаб-қувватлаш мақсадга мувофиқдир, чунки бу тузатишлар меҳнаткашларнинг истакларини акс эттиради ва пенсия тўғрисидаги қонунларни ҳамда социал таъминот ишларини яхшилайди.

ВЦСПС ва касаба союз комитетлари, дейди ўртоқ Соловьев, бу сессияда қабул қилинадиган Қонуннинг моҳиятини оммага тушунтириб бериш билан бирга пенсия таъминотининг янги принципларини амалга оширишда давлат органларига актив ёрдам беришни ҳам ўз бурчи деб ҳисоблайдилар.

Депутат **С. А. Ковпак** (Украина ССР) сўз олади. Социалистик давлат совет кишиларининг турмушини яхшилаш ва фаровонлигини ошириш тўғрисида, дейди у, ҳар томонлама зўр ғамхўрлик қилмоқда. Масалан, Украинада уй-жой қурилиши, шаҳарларни обод қилиш соҳасида кўп иш қилинмоқда. Бешинчи беш йиллик давридагина республикада давлат томонидан чиқарилган маблағлар ҳисобига, шунингдек корхоналарнинг фондлари ва бошқа маблағлар ҳисобига жамъи 16 миллион квадрат метр ҳажмда уй-жой қурилди. Бундан ташқари, шаҳар аҳолиси давлат кредити ёрдами билан 7 миллион 600 минг квадрат метр ҳажмида уй-жой қурди. Бешинчи беш йиллик мобайнида колхозчилар ва қишлоқ интеллигентлари 460 мингдан кўпроқ уй-жой қурдилар. Украинада Совет ҳокимияти йилларида медицина муассасалари шахобчалари қарийб 20 баравар ортди, маориф, фан ва маданиятни ривожлантириш соҳасида анча катта муваффақиятларга эришилди. Давлат пенсиялари тўғрисидаги Қонун проекти меҳнаткашларнинг моддий-маиший аҳволини яхшилаш ишига янги, катта ҳисса қўшади.

Совет Украинасининг меҳнаткашлари, дейди ўртоқ Ковпак, партия ва ҳукуматнинг халқ бахт-саодати тўғрисидаги ғамхўрлигига жавобан янада зўр ғайрат билан меҳнат қиладилар.

Депутатлардан **М. С. Комаров** (РСФСР), **В. А. Прокофьев** (РСФСР), **И. Х. Ҳошимова** (Ўзбекистон ССР), **Б. А. Баранаускас** (Литва ССР) ҳам нутқ сўзладилар.

Иттифоқ Советининг навбатдаги мажлиси 13 июлда эрта билан соат 9 да очилади.

☆ ☆ ☆

13 июлда Москвада, Катта Кремль саройида СССР Олий Советининг бешинчи сессияси ўз ишини давом эттирди.

Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг ўтган мажлисларидагидек, бу мажлисларида ҳам давлат пенсиялари тўғрисидаги Қонун проекти муҳокама қилинди. Сўзга чиққан депутатлар совет халқи бу Қонун проектини тамомила маъқуллаганлиги ҳақида гапирдилар. Ҳамма жойда жуда кўп йиғилишлар ўтказилди. Меҳнаткашлар янги Қонун Ватанимизнинг иқтисодий қудрати янада ўсганлигини исбот қилади, бу Қонун пенсия таъминоти ишини тубдан яхшилайди, кекса гражданларнинг ва инвалидларнинг, боқиб турган кишиларидан жудо бўлган оилаларнинг турмуш даражасини кўтаришга ёрдам беради, деб якдиллик билан таъкидладилар. Совет кишилари бу Қонунни КПСС XX съезди қарорларининг конкрет ижроси деб, Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг киши тўғрисидаги ғоят буюк ғамхўрлигининг яққол ифодаси деб биладилар.

Депутатлар давлат пенсиялари тўғрисидаги Қонун проекти ҳамма ерда зўр активлик билан муҳокама қилинганлигини айтдилар. Меҳнаткашлар янада яхши ишлаш, ишлаб чиқариш планларини муддатидан илгари бажариш учун мусобақани ривожлантириш мажбуриятини олмоқдалар.

Иттифоқ Советининг мажлиси эрта билан соат 9 да Иттифоқ Совети Раиси депутат **А. П. Волков** раислигида очилди. Бу мажлисда биринчи бўлиб депутат **Е. И. Артемьев** (Олтой ўлкаси) сўзлади. Депутат Артемьев ўлканинг ишчилари, колхозчилари, механизаторлари КПСС XX съездининг қарорларини амалга ошириш учун муваффақият билан курашаётганликлари тўғрисида сўзлаб берди. Утмишда Россиянинг қолоқ чекка ўлкаси бўлган Олтой ўлкаси, дейди нотиқ, эндиликда мамлакатнинг ғаллакор районларидан бири бўлиб қолди, унинг шаҳарлари эса йирик саноат марказларига айланди. Шу йилнинг кўкламидаёқ ўлкадаги экин майдонлари 7 миллион гектардан ҳам ортиб кетди, шу жумладан 800 минг гектардан кўпроқ ерга маккажўхори экилди. Кўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш давлат плани кўп миқдорда ошириб бажарилди. Олтой ўлкасининг далаларида мўл ҳосил етилмоқда. Ўлкадаги колхоз правленияларининг ҳисоботларини муҳокама қилишда юз мингларча колхозчиларнинг қатнашганлиги меҳнаткашларнинг активлиги ғоят ўсганлигини исбот қилади. Колхозларни ривожлантириш беш йиллик планларини ишлаб чиқиш ва тузиш вақтида кўпгина қимматли таклифлар киритилди. Давлат пенсиялари тўғрисидаги Қонун проектининг бутун халқ томонидан муҳокама қилинганлиги ҳам омманинг сиёсий активлиги ўсганлигининг кўрсатувчи ёрқин мисолдир. Ўлканинг меҳнаткашлари бу проектни маъқуллаб, ўз мулоҳазалари ва таклифларини айтдилар.

Сўз депутат **М. М. Приваловга** (Кемерово области) берилади. Уз ишини севган ва яхши билган ажойиб кишилар, деди у, областдаги шахталарда, домналарда, мартен печлари ва прокат станлари ёнида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Булар орасида кўпданоқ пенсияга ўтишлари лозим бўлган кишилар ҳам бор. Давлат уларнинг кексайган вақтда яхши ҳаёт кечиришларини таъминлайди. Лекин шундай бўлса ҳам улар ўз ишларини давом эттириб, ҳаётий тажрибаларини ва ишлаб чиқариш соҳасидаги тажрибаларини ёш ишчиларга ўргатмоқдалар. Нотиқ бутун иш даврида 2 миллион тонна пўлат қуйган Буркатскийнинг, пўлат қуювчи Бедошчукнинг ва бошқаларнинг номларини айтади. Бизда, дейди депутат, бундай кишилар юзлаб, минглаб бор. Улар фидокорона меҳнат қилиб севикли Ватанимизнинг қудратини мустаҳкамламоқдалар.

Депутат **М. Турсунзода** (Тожикистон ССР) сўзлайди. У партия XX съездининг тарихий қарорлари тўғрисида, съезд қарорлари қандай амалга оширилаётганлиги ҳақида завқ билан гапиради. Революциядан илгари, деди Мирза Турсунзода, Тожикистонни қуллар мамлакати деб атар эдилар. Кексалик энг мудҳиш фалокат эди. Киши ўз ҳаёти даврида қанча ишламасин, ўз умрида қандай гўзал бойликларни вужудга келтирмасин, барибир у бегона ва мискин деб ҳисобланар эди, у ҳатто ўз оиласида ҳам ортиқча бир киши бўлиб қолар эди. Революция Тожикистон аҳолисини ана шу даҳшатлардан қутқазди. Менинг халқим Улуғ Октябрдан кейин ана шу фожиадан халос бўлди. Менинг халқим ўз турмуши тўғрисида фақат ўзигина эмас, балки қудратли, адолатли давлат ҳам ғамхўрлик қилаётганлигини кўриб турибди. Кишининг кексалиги унинг учун бахтсизлик бўлмай, балки унинг ифтихори, иззат-ҳурмати бўлиб қолди.

Ҳозир давлатимиз қабул қилаётган янги Қонун кишиларнинг ўз кучларига бўлган ишончини янада оширади. Халқимиз Ватанни бахтиёр қилаётганлигини ва Ватан ҳам халқнинг ҳозирги ҳамда келажакдаги турмушини бахтиёр қилаётганлигини яхши билади.

Саноат ва қишлоқ хўжалиги ходимлари, деди депутат **Н. Г. Виставная** (Ворошиловград области), шу нарсани яхши биладиларки, социалистик экономикани ўстириш ва ривожлантириш, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва таннархини камайтириш — халқнинг моддий турмуш шароитини яхшилашнинг асосий манбаидир. Шу сабабдан областнинг меҳнаткашлари ўз кучларини ишлаб чиқариш планларини тўла ва ошириб бажаришга, ички резервлардан яхши фойдаланишга, янги техникани ва меҳнатдаги илғор методларни жорий қилишга сафарбар қилмоқдалар.

Давлат пенсиялари тўғрисидаги Қонун проекти область меҳнаткашларининг йиғилишларида қизғин маъқулланди.

Депутат **И. Г. Гаврилов** (Ленинград области) айтадики, пенсиялар тўғрисидаги янги Қонунни амалга оширадиган органлар ана шу муҳим ишни бажаришга пухта тайёрланишлари, ўзларига мурожаат қиладиган ҳар бир кишига эҳтиётлик, сезгирлик ва эътибор билан муомала қилишлари лозим. Депутат Гаврилов савдо флоти денгизчиларининг меҳнатини оғир меҳнат категориясига киритиш ва шунга мувофиқ суръатда уларга пенсия тайинлаш ҳақида Қонунга қўшимча киргизишни ҳам таклиф этади.

Депутат **Г. Ф. Антосяк** (Молдавия ССР) қуйидагиларни айтди: Республика қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари КПСС XX съездининг қарорларини бажара бориб, чорвачиликни ривожлантиришда дастлабки муваффақиятларга эришдилар. Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш натижасида гўшт тайёрлаш ва закупка қилиш ярим йиллик плани 104,5 процент бажарилди. Республика колхозлари сут тайёрлаш йиллик планини 28 июнгача бажардилар ва мамлакатга шу йилнинг ўзидаёқ планда 1960 йилга мўлжалланган миқдорда сут топшириш мажбуриятини олдилар. Саноат ва қишлоқ хўжалигини тўхтовсиз юксалтириш асосида молдаван халқининг маданияти ривожланмоқда ва фаровонлиги ошмоқда.

«Красное Сормово» (Горький шаҳри) заводининг токари депутат **А. Д. Мильников** трибунага чиқади. А. М. Горький ўзининг «Она» романида тасвирлаган қадимий Сормово слободкаси, деди у, ҳозир таниб бўлмаслик даражада ўзгарган. Қурум босган хароба ҳолидаги ҳунук уйлар ўрнида кўп қаватли уй-жой корпуслари қад кўтарди, Маданият саройи, кинотеатр, ишчи-ёшлар учун обод умумий ётоқхоналар ва бошқа бинолар қурилди. Ишчи ва хизматчиларнинг соғлигини сақлаш тўғрисида кўп ғамхўрлик қилинмоқда. Дам олиш уйлари ва санаторийларга путевкалар сотиб олиш учун бир йил ичидагина 1 миллион сўмдан ортиқ маблағ сарф қилинди. Заводда поликлиника, профилакторий бор. Булар энг янги медицина асбоблари билан таъминланган. Давлат меҳнат инвалидларига, Сормовонинг кекса кишиларига моддий жиҳатдан катта ёрдам бермоқда. Ҳозирги вақтда заводда жамъи 546 минг сўм миқдорида пенсия тўланмоқда, янги Қонун тасдиқлангандан кейин бу миқдор қарийб икки баравар ортади.

Мажлисда депутатлардан **М. Д. Шчепакин** (Тула области), **И. Н. Аскеров** (Озарбайжон ССР), **М. А. Чудинова** (Ёқутистон АССР), **Г. П. Сухин** (Грузия ССР), **Т. Сидиқбеков** (Қирғизистон ССР), **И. М. Трофимов** (Ярославль области) ҳам сўзладилар.

Раислик қилувчи давлат пенсиялари тўғрисидаги Қонун проектини муҳокама қилишда Иттифоқ Советининг депутатларидан 23 киши қатнашганлигини билдиради. Музокараларни тўхтатиш тўғрисида таклиф тушди. Бу таклиф қабул қилинади.

Шундан кейин СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ **Н. А. Булганин** охирги сўзни айтди. (ТАСС).

Картошка ва сабзавотни мўл-кўл қилайлик!

Тошкент Совет ҳокимияти йилларида Иттифоқимизнинг энг йирик индустриал-маданий марказларидан бирига айланди. Социалистик саноати ва маданияти йилдан-йилга гуллаб-яшнаётган шаҳримиз аҳолисини картошка, сабзавот ва чорвачилик маҳсулотлари билан мўл-кўл таъминлашдек вазифани бажариш даставвал шаҳар атрофидаги сабзавотчилик районларининг колхозлари зиммасига юклатилган. Давлат аҳамиятига эга бўлган ана шу катта вазифа муваффақиятли бажарилаяптими? Иқрор бўлиш керакки, ҳали бу вазифа тўла-тўкис, талаб-эҳтиёж даражасида бажарилаётгани йўқ.

Ишчилар, инженер-техник ходимлар қишлоқ хўжалигидаги ишларнинг асосий қисмини, оғир меҳнат талаб қиладиган соҳасини кўпроқ механизациялаштириш мақсадида ҳар хил машиналар, асбоб-ускуналар ишлаб чиқармоқдалар, колхоз, совхозларимизда ишни енгиллатиш учун курашмоқдалар. Бундан ташқари шаҳар меҳнаткашлари мўл ҳосил етиштиришимизда, ана шу ҳосилни тез ва сира нобуд қилмай йиғиб-териб олишимизда колхоз ва совхозларимизга оталик ёрдами ҳам кўрсатмоқдалар. Шунинг учун ҳам колхозларимиз шаҳар аҳолисини картошка, сабзи-пиёз, помидор, қовун-тарвуз ва бошқа маҳсулотлар билан мўл-кўл таъминлаш учун астойдил ҳаракат қилишлари керак.

Бу масаланинг туб моҳиятига тушуниб етган колхозларнинг аъзолари экинлар ҳосилини ошириш учун курашмоқдалар, шаҳарда картошка, сабзавот мўл-кўллигини вужудга келтириш мақсадида барча тадбирларни амалга оширмоқдалар. Қорасув ва Калинин районларидаги кўпгина колхозлар бу йил чиринди-тувакчаларда кўчат етиштиришни кенг қўллаиб, ўтган йилдагига нисбатан эртаги карам, помидор, бодринг ва бошқа экинлардан 1,5-2 марта, ҳатто ундан ҳам кўпроқ ҳосил йиғиштириб олмоқдалар.

Ҳозирги кунлар мўл ҳосил етиштиришда ҳал қилувчи давр ҳисобланади. Колхозларимиз кечки экинлар парваришини сифатли ўтказишлари зарур. Картошка ва бошқа кечки экинларни чанқатиб қўймаслик, уларни ёввойи ўтлардан тозалаб туришлик, чопиқ ва культивация ишларини сифатли ўтказишлик — шу кунлардаги энг муҳим вазифалардан биридир.

Қорасув районидаги Свердлов номли, Калинин районидаги генерал Раҳимов номли, Буденный номли, Тошкент районидаги Каганович номли колхозларнинг аъзолари бу йил сабзавот экинлари ҳосилини икки марта ва ундан зиёдроқ ошириш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Илғор колхозларнинг аъзолари сабзавотчиларнинг республика кенгаши қатнашчилари қабул қилган ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети маъқуллаган «1956 йилда сабзавот, полиз ва картошка экинларини экишни тугаллаш, экин парваришини уюштириш, мўл ҳосил тўплаш, сабзавот, полиз экинлари ҳамда картошка маҳсулотини тайёрлаш ва улардан фойдаланиш юзасидан тадбирлар»да кўрсатилган вазифаларни амалга ошириш учун курашаётирлар. Бу колхозларда кечки экинларни тўла ундириб олиш, суғориш ишларини жуда эҳтиётлик билан ўтказиш, хато чиққан жойларга қўшимча уруғ экиш ёки кўчат ўтқазиш ишлари тўла амалга оширилмоқда.

Лекин шу билан бирга экинларни парвариш қилишда ва мўл ҳосил етиштириш учун курашда орқада қолаётган колхозлар ҳам бор. Қорасув районидаги «XVIII партсъезд», Пискент районидаги Сталин номли, Оҳангарон районидаги Ленин номли, Серго номли колхозларда кечки экинларни парвариш қилиш жуда ёмон аҳволда. Бу колхозларда картошкалар ўз вақтида чопиқ қилинмаётир, сабзи-пиёзларни ўт босиб кетган. Колхозларнинг правлениелари экинларнинг ўз вақтида, қондириб суғорилишини назорат қилиб турмайдилар, сувчиларга қулай иш шароити яратиб берилмаган.

Тошкент районидаги 2-МТС (директори ўртоқ Тўрахонов) томонидан колхозларга юборилган универсаллар арзимаган сабаблар билан 2-3 кунлаб тўхтаб қолмоқда. МТС раҳбарлари картошка ва сабзавот экинларидан мўл ҳосил етиштиришда механизация ғоят катта роль ўйнашини зарурлигини унутиб қўймоқдалар. Хрушчев номли колхоздаги 6 та универсалдан фақат 2 таси ишлаб турибди. Уларнинг ҳам меҳнат унуми жуда паст.

Сабзавотчилик районларида илғорлар тажрибасини кенг пропаганда қилишга етарли эътибор берилмаётир. Қорасув районида Ленин номли, Свердлов номли илғор колхозлар билан бир қаторда «XVIII партсъезд» каби йилдан-йилга қолоқ бўлиб қолаётган колхозлар ҳам борки, район раҳбарлари шу хилдаги колхозларни ҳам илғор колхозлар даражасига етказиш учун зарур чоралар кўрмаётирлар.

Маҳаллий партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари республика сабзавотчилари кенгаши томонидан белгиланган тадбирларни тўла амалга ошириш учун колхоз ва совхозларга оператив раҳбарлик қилишлари, июль ва август ойларида кечки экинлар парваришини юқори сифатли ўтказишга эришишлари зарур. Июлнинг қолган кунларида ва август ойи ичида кечки картошкани тракторлар билан уч марта культивация қилиш, икки марта кетмон чопиғидан чиқариш, минерал ва маҳаллий ўғитлар аралашмаси билан озиқлантириш керак. Картошка ва сабзавот экинларининг ҳар гектарига камида уч тоннадан гўнг ва бошқа маҳаллий ўғитлар солингандагина ҳосил мўлжалдагидек мўл бўлади.

Ҳозирги кунда экинларни қондириб суғоришга алоҳида эътибор қилиш зарур. Сувчилар ҳар бир туп картошка ва бошқа сабзавот экинларининг қониб сув ичишини таъминласинлар. Колхоз правлениелари ва партия ташкилотлари сувдан нормал фойдаланган ҳолда суғориш ишларини намунали ўтказиш учун барча шароитларни яратиб беришлари лозим.

Областимиз сабзавотчилари олдида бу йил ҳар гектар ердан 17 тоннадан картошка, 18 тоннадан сабзавот, 20 тоннадан қовун-тарвуз етиштириб бериш вазифаси турибди. Илғор колхозларнинг тажрибасидан маълум бўлмоқдаки, бундай ҳосилни етиштириш учун колхозларда барча имконият бор. Вазифа—ана шу имкониятлардан тўла ва унумли фойдаланишдан, сабзавотчиликда механизацияни кенг қўлланишдан иборатдир.

Аҳолини картошка, сабзавот билан мўл-кўл таъмин этишда кечки экинлар асосий ҳал қилувчи фактордир. Шуни унутмаслик керакки, кечки картошка ва сабзавотдан мўл ҳосил етиштирмай туриб қиш ва кўклам учун етарли миқдорда маҳсулот жамғариб бўлмайди. Бунинг учун парвариш ишларини кучайтириш билан бирга бир гектар ерни ҳам бўш қолдирмай экин экиш зарур. Ҳали областимизда 2 минг гектардан ортиқ ерга кечки экинлар экилиши лозим. Сабзавотчилик колхозларининг аъзолари эртаги экинлардан бўшаган ерларга ҳам тезда қайта экин экиш тадбирларини кўришлари керак.

Республика сабзавотчилар кенгаши томонидан белгиланган тадбирлар тўла-тўкис амалга оширилса шаҳар меҳнаткашлари картошка ва сабзавот маҳсулотлари билан мўл-кўл таъминланган бўлади. Кенгашда белгиланган тадбирларни ўз вақтида амалга ошириб, картошка ва сабзавот мўл-кўллигини вужудга келтириш—сабзавот экувчи колхоз аъзоларининг ватанпарварлик бурчидир.

ТЕЛЕГРАММА

ФРАНЦИЯ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ПРЕЗИДЕНТИ РЕНЕ КОТИ ЖАНОБ ОЛИЙЛАРИГА

ПАРИЖ

Президент жаноблари, Франция республикасининг миллий байрами муносабати билан Сизга ва француз халқига Совет Иттифоқи халқларининг, СССР Олий Совети Президиумининг ва шахсан ўзимнинг самимий табрикларимизни ва энг яхши истакларимизни йўллашга ижозат бергайсиз.

Бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида мамлакатларимиз ўртасидаги самарали ҳамкорлик ва дўстлик муваффақиятли суратда ривожланади ва мустаҳкамланади, деб ишонч билдираман.

Эркесевар улуғ француз халқининг гуллаб яшнашини ва бахтиёр бўлишини тилайман.

К. ВОРОШИЛОВ,
СССР Олий Совети Президиуми Раиси

Москва. Кремль.
1956 йил 13 июль.

Корея Халқ-Демократик Республикаси Ҳукумат делегацияси Москвадан жўнаб кетди

КХДР Министрлар Кабинетининг Раиси Маршал Ким Ир Сен бошчилигидаги Корея Халқ Демократик Республикаси Ҳукумат делегацияси Совет ҳукуматининг таклифига мувофиқ СССРда меҳмон бўлиб, 13 июлда эрта билан Москвадан жўнаб кетди. Корейс халқининг вакиллари визит билан Мўғулистон Халқ Республикасига жўнаб кетдилар. Улар йўлда Свердловскда тўхтаб ўтмоқчилар.

Марказий аэродромда Корея Халқ-Демократик Республикаси Ҳукумат делегациясининг аъзоларини Н. А. Булганин, М. Г. Первухин, Л. И. Брежнев, Д. Т. Шепилов ўртоқлар, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси Б. Н. Пономарев, Йўллар министри Б. П. Бешчев, СССР Госплани Раиси Н. К. Байбаков, Совет Иттифоқи Маршали И. Х. Баграмян, армия генераллари М. С. Малинин ва И. А. Серов, Граждан ҳаво флоти Бош бошқармасининг бошлиғи С. Ф. Жаворонков, СССР Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, Ташқи савдо министрининг ўринбосари М. Р. Кузьмин ва бошқа расмий кишилар, шунингдек СССР Ташқи ишлар министрлигининг масъул ходимлари, журналистлар кузатиб қолдилар.

Аэродромда СССРдаги бир қанча дипломатия Элчихоналари ва Миссияларининг бошлиқлари бор эди. Пойтахт меҳнаткашларининг жуда кўп вакиллари ҳозир бўлдилар.

Фахрий қоровул бошлиғи рапорт бергандан кейин Корея Халқ-Демократик Республикасининг ва Совет Иттифоқининг Давлат гимнлари ижро этилди. КХДР Министрлар Кабинетининг Раиси Ким Ир Сен ва Совет ҳукуматининг бошлиғи Н. А. Булганин саф тортиб турган фахрий қоровул олдидан ўтдилар. Ўртоқ Ким Ир Сен микрофон ёнида нутқ сўзлади.

Ўртоқ Ким Ир Сеннинг нутқи гулдурос қарсаклар билан кутиб олинди. Ўртоқ Н. А. Булганин Маршал Ким Ир Сенга ва КХДР Ҳукумат делегациясининг бошқа аъзоларига оқ йўл тилади. Ким Ир Сен ва Пак Ден Ай чиққан биринчи самолёт бир неча минутдан кейин парвоз қилди. Шундан кейин, Корея Халқ-Демократик Республикаси Ҳукумат делегациясининг бошқа аъзолари тушган яна икки самолёт парвоз қилди. (ТАСС)

ДАВЛАТГА УЧ МИЛЛИОН ПУД ҒАЛЛА ТОПШИРИЛДИ

ОЛМАОТА, 11 июль. (ТАСС). Қозоғистоннинг жанубидаги беш областнинг колхоз ва совхозларида ғалла ўрим-йиғими бошланди. Кузги ва баҳори буғдойдан мўл ҳосил янчиб олинмоқда. Олмаота областидаги Или дон совхозининг комбайнчилари гектаридан 18-35 центнердан буғдой янчимоқдалар. Қоскелин ва Раславль дон совхозлари, бу областдаги кўпгина колхозлар, Жамбул областидаги Қурдой ва Далақайнар совхозлари каттакатта майдонларда гектаридан 16 центнердан ва ундан ҳам кўпроқ ҳосил олмоқдалар.

Тайёрлаш пунктлари ҳозирдаёқ колхоз ва совхозлардан янги ҳосилдан уч миллион пуддан кўпроқ ғаллани қабул қилиб олдилар.

БЎСТОНЛИҚ ОЙНАЧИЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Бўстонлиқ ойна заводининг коллективи маҳсулот ишлаб чиқаришни тобора оширмоқда. Ишлаб чиқариш процессларини такомиллаштириш ҳамда меҳнатни ташкил этишни яхшилаш натижасида ярим йиллик топшириқ муддатидан илгари бажарилди ва 1-июлгача қўшимча равишда 72 минг погон-метр юқори сортли ойна тайёрланди.

Заводда хомашё ва материалларни тежаб-тергаб сарфлашга алоҳида эътибор берилмоқда. Ярим йил давомида 320 тонна мазут, ўнларча тонна голомит ва бошқа хил материаллар тежаб қолинди. Бу эса ишлаб чиқарилган маҳсулот таннархини бир неча юз минг сўм арзонлаштириш имкониятини яратди.

И. САТТОРОВ.

Италия Коммунистик партияси делегациясининг СССРда бўлиши муносабати билан зиёфат

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиуми 12 июлда Италия Коммунистик партияси делегациясининг Совет Иттифоқида бўлиши муносабати билан зиёфат берди.

Зиёфатда Италия Коммунистик партиясининг Компартия Марказий комитети Секретариатининг аъзоси Джанкарло Пайетта ва партия Раҳбарлиги аъзолари Челесте Негарвилле ва Джакомо Пеллегринилардан иборат делегацияси, шунингдек Марказий комитетнинг аъзоси Паоло Роботти ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда Совет Иттифоқи Коммунистик партиясидан КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолари Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, Г. М. Маленков, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, Н. С. Хрушчев ўртоқлар, КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидатлар Л. И. Брежнев, Д. Т. Шепилов, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари Н. И. Беляев, П. Н. Поспелов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси Б. Н. Пономарев ҳозир бўлдилар.

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди. (ТАСС).

Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг баёноти

Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитети Жаҳон Тинчлик Кенгаши Бюросининг ядро қуролини синаш ва тажриба тариқасида портлатишнинг барча турларини тўхтатиш тўғрисида дарҳол битим тузиш ҳақида Америка Қўшма Штатлари, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ва Буюк Британия ҳукуматларига юборган мактубини қўллаб-қувватлайди.

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг бу мурожаати совет халқининг, шунингдек бутун дунё халқларининг тинчликсеварлик туйғуларига муносибдир.

Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитети қаттиқ ишонч билдириб айтадики, Совет ҳукумати атом ва водород қуролларини ҳар қандай йўл билан синаб кўришни тўхтатиш тўғрисида тегишли халқаро битимнинг жуда қисқа вақт ичида тузилишига эришиш учун зарур чораларни кўради.

Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг Президиуми
Н. Тихонов, А. Корнейчук, И. Эренбург, А. Сурков, А. Несмеянов, Н. Попова, З. Лебедева, М. Котов, И. Глушченко, В. Блаженов, С. Романовский, М. Нестеров.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Кадрларнинг назарий билимини ошириш — муҳим вазифа

Тошкент марксизм-ленинизм кечки университети партия маорифининг олий формаси сифатида марксизм-ленинизм классикларининг асарларини, партия ва ҳукумат қарорларини ўрганишда шаҳар партия, совет активига ҳамда интеллигенцияга катта ёрдам кўрсатмоқда. Бу ўқиш йилида КПСС XX съезди қарорларини ўрганишга катта эътибор берилди. Шу билан бир қаторда ўқиш планидаги барча фанлар юзасидан лекциялар съезд қарорлари билан қатъий боғлаган ҳолда ўтказилди.

Съезд материалларини ўрганиш асосан республиканинг экономикаси — саноат, транспорт, қишлоқ хўжалиги, ирригация ва хўжаликнинг бошқа соҳаларининг юксалиши, шунингдек Тошкент шаҳрида олтинчи беш йилликда маданий-маиший қурилишни янада ривожлантириш, шаҳар ободончилигини янада яхшилаш вазифалари билан қатъий боғлаб олиб борилди.

КПСС XX съезди материаллари юзасидан семинар машғулотлари жуда қизиқарли, тингловчиларнинг юксак активлиги билан ўтди ва унда олтинчи беш йилликда саноат, қишлоқ хўжалигининг ривожланишига доир материаллардан кенг фойдаланилди.

Съезд материаллари юзасидан лекцияларни ўқишга турли фан соҳасининг юқори ихтисосли мутахассислари жалб этилди. Жумладан, Совет Иттифоқининг халқаро аҳволи темасидаги лекцияларни тарихчилар ва халқаро аҳвол соҳасининг мутахассислари, СССРнинг ички аҳволи, СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1956-1960 йилларга мўлжалланган олтинчи беш йиллик плани юзасидан КПСС XX съездининг Директивалари темасидаги лекцияларни экономистлар, совет ижтимоий ва давлат тузумининг янада мустаҳкамланиши ва ривожланиши, Коммунистик партия сафларининг мустаҳкамланиши, Совет давлатида партия раҳбарлик ролининг кучайиши, совет халқи коммунизм қурилишининг ҳал қилувчи кучи· марксизм-ленинизмга ёт бўлган шахсга сиғинишнинг қолдиқларига қарши кураш темаларидаги лекцияларни тарихчилар ва философлар ўқидилар.

Тўлиқ курслар юзасидан лекциялар яхши тайёргарликка эга бўлган ўқитувчилар томонидан ўқилди. Бунинг учун университетда ҳамма имкониятлар бор. Университетда дарс бераётган 132 ўқитувчидан 16 киши Тошкент олий ўқув юртларидаги социал-экономика фанлари кафедраларининг мудири бўлиб ишлайди.

Ўтказилган имтиҳонлар кўпчилик тингловчиларнинг программа материалларини жуда яхши ўзлаштирганликларини, улар олган назарий билимларидан шу куннинг муҳим масалаларини анализ қилишда усталик билан фойдалана олишларини амалда кўрсатди. Масалан, 9-мактаб илмий бўлимининг мудири ўртоқ Ш. Рихсиева имтиҳон вақтида берилган саволга жавоб қайтарар экан, социализм қурилиши учун янги иқтисодий сиёсатнинг ва халқ хўжалигини планли равишда ривожлантириш қонунининг аҳамиятини чуқур ва атрофлича анализ қилиб берди. Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг ўқитувчиси ўртоқ Д. Умаров социалистик индустриялашнинг суръатлари ва шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги жиддий тафовутни йўқотиш йўллари ҳақидаги саволга жавоб берганда бу масаланинг моҳиятини жуда тўғри очиб берди.

Шунингдек тингловчилардан В. Катков, А. Толипов, М. Одилов, А. Рижков, Ҳ. Ғуломов, С. Лазарев ва бошқа кўпгина ўртоқлар ҳам чуқур назарий билим олганликларини ва уни ишлаб чиқаришда қўлланиш методини эгаллаб олганликларини исбот этдилар.

Бу ўқиш йилида университетнинг ҳар уч кафедраси—сиёсий иқтисод, диалектик ва тарихий материализм, КПСС тарихи кафедралари ўтган йиллардагига нисбатан бирмунча яхши ишладилар ва улар бир қатор тадбирларни амалга оширдилар. Кафедралар ишининг энг яхши томони шундан иборат бўлдики, улар ўқитувчилар составига жуда катта назарий ва амалий ёрдам бериб бордилар. Бу ерда лекцияларнинг текстлари тез-тез муҳокама қилиб турилди, методик масалалар муҳокамаси ўтказиб борилди, ўқилган лекция ва ўтказилган семинар машғулотларининг стенограммалари текширишдан ўтказиб турилди ва уларда йўл қўйилган камчиликларни бартараф қилиш юзасидан конкрет маслаҳатлар ва кўрсатмалар бериб борилди.

Шу билан бир қаторда университет ишида бир қатор жиддий камчиликлар ҳам юз берди. Биринчи ва юқори курс тингловчилари ўртасида ўқишни ташлаб кетиш ҳоллари бу ўқиш йилида ҳам давом этди. Айрим тингловчилар лекцияларга ва семинар машғулотларига тўлиқ қатнашмадилар, синов ва имтиҳонлардан ўз вақтида ўтмадилар. Бунга айрим бошланғич партия ташкилотлари ва район партия комитетлари коммунистлар қандай ўқиётганликлари устидан етарли контроль олиб бормаганликлари ҳамда уларнинг нормал ўқиши учун зарур шароит яратиб бермаганликлари ҳам сабаб бўлди.

Шу каби университетда барча лекция ва семинар машғулотларининг савияси ва кўлами ҳозирги юксак талабларга тўла жавоб берарли даражада бўлди, деб айта олмаймиз. Чунки ўқитувчиларнинг бир қисми назарий жиҳатдан етарли тайёргарликка эга эмас, улар дарс бериш тажрибаси ва методини яхши эгаллаб олмаганлар.

Бу ўқиш йилида университетни партия, совет активи, комсомол ва хўжалик ходимлари ҳамда шаҳар интеллигенциясидан 916 киши тамомлаб чиқди. Булардан 569 киши коммунистлардир. Университетни тамомлаганлар ўртасида маҳаллий миллат кадрлари, шу жумладан ўзбек хотин-қизлари кўпчиликни ташкил этади.

Шу нарса айниқса қувончлики, университетни тамомлаганларнинг ўрта ҳисобда 95 процентидан кўпроғи асосий фанлар—сиёсий иқтисод, деаликтик ва тарихий материализм, КПСС тарихи юзасидан ўтказилган имтиҳонларда аъло ва яхши баҳо олдилар.

Университетда саноат корхоналарининг экономикаси юзасидан ҳам алоҳида курс ўқитилди. Тингловчилар конкрет экономикани ўрганишга жуда катта қизиқиш билан қарадилар. Шубҳасиз бу, кадрларнинг иқтисодий билимини оширишда катта роль ўйнади.

1956-57 ўқув йилида университетга ва унинг филиалларига 1000 киши қабул қилинади. Партия ташкилотлари университет тингловчиларини танлашга алоҳида эътибор беришлари лозим. Ўқишга танланган ҳар бир кишининг ўзи ишлаётган корхона, муассаса ва ўқув юртидаги кундалик иш билан бир қаторда университетнинг жуда катта ҳажмдаги ўқиш программасини ҳам уддалай олиши ҳисобга олиниши керак. Ана шундай қилингандагина бу ўқиш йилида йўл қўйилган камчиликларни такрорламаслик мумкин бўлади. Кадрларнинг назарий билимини оширишга эътиборни янада кучайтириш партия ташкилотларининг муҳим вазифасидир.

А. ЦИБИЗОВА,
Тошкент марксизм-ленинизм кечки университетининг директори.

Тошкент тўқимачилик комбинатида ишлаб чиқариш процессларини автоматлаштиришга катта эътибор берилмоқда. Яқинда комбинатнинг механика заводи 16 та ип ўраш автомати тайёрлаб берди. **Суратда:** илғор ишчи **О. Асанова** янги ўрнатилган ип ўраш автоматини бошқараётир.

Қ. Розиқов фотоси,
(ЎзТАГ фотохроникаси).

Қисқа сатрларда

✦ **Чиноз** районидаги пахта тозалаш заводи коллективининг ташаббуси билан районда 50 ўринли янги ошхона биноси қуриб тугалланди ва ишга туширилди. Райондаги завод ва МТС ишчилари учун ажратилган посёлкада 2 минг ўринли мактаб биноси битиш олдида турибди.

Шунингдек райондаги Ворошилов номли колхозда янги радио узел қурилди. 300 колхозчининг уйига радио точкалари ўрнатилди.

С. Мўминов,
М. Қўчқоров.

✦ **Бекобод** районидаги колхозларнинг қиёфаси кун сайин ўзгариб кўркамлашиб бормоқда. Райондаги Молотов номли, Маленков номли колхозларда омбор, магазин ва автогараж бинолари қуриб битказилди. Шунингдек районда янги почтахона очилди.

А. Шербеков.

✦ **Верхне-Волинск** райони йўллар бўлими районда йўл қурилиш ишига жиддий эътибор бермоқда. Шверник номли колхозда 5 километр, «Победа» ва Карл Маркс номли колхозларда 6 километр узунликдаги масофага тош ётқизилди. Район маркази билан Велико-Алексеевск станцияси оралиғидаги 14 километрлик йўл текисланиб асфальтланди.

К. Қурбонбоев.

✦ **Тошкент** Фрунзе районидаги Киров номли маданият ва истироҳат боғининг ёнида 120 ўринлик янги ошхона очилди. Ошхонада гўштли ва аъло сифатли диэтик овқатлар ҳамда кондитер маҳсулотлари бор.

Ошхона район муассаса ишчи ва хизматчилари учун намунали хизмат қилмоқда.

С. Султонова.

МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИ ТАҚДИРЛАНДИ

«Узбеккнигаторг»га қарашли 1-китоб магазини ходимлари ярим йиллик планни 101,2 процент қилиб бажардилар. Иттифоқимизда ўрнак бўладиган бу магазин ходимлари 6 ойлик планни ошириб бажарганликлари учун ВЦСПСнинг 1-мукофоти ва 2500 сўм миқдорида пул мукофоти билан тақдирландилар.

Магазиннинг юқори кўрсаткичларга эришган, харидорларга аъло даражада хизмат кўрсатган ходимларига пул мукофоти берилди.

А. АБДУМАЖИДОВ.

Ишлаб чиқариш қувватини ошириш учун

Ҳар қандай қурилишда ҳам цементсиз иш битмайди. Қурилиш ишлари йил сайин кенг ҳажмда олиб борилаётган областимизда цемент ишлаб чиқаришни кўпайтириш керак эди. Партия ва Ҳукуматнинг бевосита ёрдами натижасида Бекобод ва Оҳангарон шаҳарларида қудратли цемент заводлари қурилди.

1947 йилда ишга туширилган Оҳангарон цемент заводи ўтган йиллар мобайнида жуда тез ўсди. Бу давр мобайнида маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 1948 йилдагига нисбатан 216 процент ошди, ҳар бир ишчининг меҳнат унумдорлиги 214 процентга етди, ишлаб чиқарилган маҳсулот таннархи 57 процент камайтирилди. Бундай кўрсаткичларга турли ташкилий-техника тадбирларини амалга ошириш туфайли эришилди. Ўтган давр ичида цемент тегирмонларининг қувватидан фойдаланиш коэффициенти 156 процентга етди, 1955 йилга келиб ҳар бир ишчи оладиган иш ҳақи 1948 йилдагига нисбатан 152 процент кўпайди.

Ўтган беш йилликнинг ўзида заводда цемент ишлаб чиқариш 1950 йилдагига қараганда қарийб 5 минг тонна кўпайди. Бу йил эса ишлаб чиқариш қувватини ўтган йилги даражадан яна 50 процент ошириш планлаштирилган. Завод ишчилари ва хизматчилари, инженер-техник ходимлари бу топшириқни ҳам муваффақият билан бажариш учун астойдил ғайрат қилмоқдалар.

Маълумки, Оҳангарон ҳавзасида кўмир қазиб чиқаришни кескин даражада кўпайтириш, кўмирни ер тагида ёқиб, ундан газ олишни йўлга қўйиш ва табиий бойликлардан комплекс фойдаланиш мақсадида Катта Оҳангарон шаҳри қурилиши белгиланган. Шу кунларда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг чақириғига жавобан катта қурилиш объектига комсомол путёвкаси билан юзлаб комсомол ва ёшлар келмоқдалар. Бўлажак Катта Оҳангарон шаҳрини, ундаги кўп қаватли биноларни қуриш ишлари бошлаб юборилди. Ўрта Осиё республикаларини кўплаб арзон баҳода электр қуввати билан таъминлайдиган энг катта ёқилғи электр станцияси ва бошқа объектлар қурилишида ишлар борган сари қизғин тус олмоқда.

Бу—улуғ ишнинг бошланишидир. Шубҳасиз, бу ишлар яна кенг қулоч ёздириб юборилади. Бунинг учун эса, кўплаб бинокорлик материаллари, айниқса цемент керак бўлади. Ҳозирги замон бинокорлиги ғиштдан кўра темир бетон конструкция ва деталларни, тош-шағал қоришмаларини кўпроқ талаб этади. Темир-бетон ва тош-шағал қоришмаси тайёрлаш учун эса цемент зарур.

Биринчи навбатда Оҳангарондаги ва шунингдек областимизнинг бошқа жойларидаги қурилиш ишларини янада авж олдириб юбориш манфаатлари, йиғма темир-бетон конструкция ва деталлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш Оҳангарон цемент заводи қувватини янада оширишни талаб қилади. Бу талабни назарга олиб, республика Бинокорлик материаллари саноати министрлиги Оҳангрон цемент заводини реконструкция қилишни планлаштирди. Реконструкция иши бир неча йилга мўлжалланган. Бу ишлар учун 13 миллион сўм маблағ сарфланади. Бу соҳадаги ишлар ўтган йили бошланган ва 3,5 миллион сўм маблағ ҳажмидаги капитал қурилиш ишлари бажарилган эди. Жумладан, янги айланма печь ўрнатилди ва ишга туширилди.

Бу йил завод коллективи маҳсулот ишлаб чиқариш планини бажарган ҳолда тош майдалайдиган, хомашё етказиб берадиган ва цемент бўлимларини энг янги техника асосида реконструкция қилиши, бирлаштирилган катта склад қуриши лозим. Йил бошидан бери тош майдалаш бўлими кенгайтирилди ва ускуналар монтаж қилишга тайёрлаб қўйилди, цемент, хомашё тайёрлаб бериш бўлимлари ва босим кучи билан сувни юқорига чиқарадиган установка қуриш ишлари олиб борилмоқда.

Реконструкция ишлари тугагач, заводнинг қуввати икки баравар ортади. Завод маъмурияти корхонанинг келажакда янада катта роль ўйнашини ҳисобга олиб, мавжуд ишлаб чиқариш майдонини кенгайтириш ва шу йўл билан цемент ишлаб чиқаришни ҳозирги даражага нисбатан яқин 4-5 йил ичида 4 ҳисса кўпайтиришга эришиш масаласини министрлик коллегиясига тавсия қилди. Бу масала ижобий ҳал этилса, заводнинг областимиз корхоналари ўртасида тутган мовқии яна ошади, бинокорлик материалларига нисбатан сезилаётган танқислик анча камаяди.

Завод дирекцияси ва партия ташкилоти реконструкция ишларини тезлаштириш ва цемент ишлаб чиқариш топшириғининг ортиғи билан бажарилишини таъминлаш юзасидан бир қанча ташкилий-техника тадбирларини амалга оширди. Жумладан, «Костромец» экскаватори капитал ремонтдан чиқарилди, йилига 40 минг тонна глиеж чиқариш қувватига эга бўлган карьер очиш ишлари бошланди. 1-цемент тегирмони қайта ускуналанмоқда, бу иш шу ойнинг охирларида тамомланади.

Бу ва шу каби қатор тадбирларнинг амалга оширилиши натижасида корхонада маҳсулот ишлаб чиқариш плани ой сайин ортиғи билан бажариб келинмоқда. Меҳнатсевар коллектив 6 ой давомида қурилиш ташкилотларига қўшимча равишда бирнеча юз тонна цемент етказиб берди. Шундан кўп қисмини мастер Борисов раҳбарлик қилаётган смена аъзолари ишлаб чиқардилар. Цемент тегирмонининг машинисти Зура Тикеева, тош майдалаш тегирмонининг машинисти Андрей Соловьев, айланувчи печь машинисти Ҳасанбой Боймуротов сингари ўртоқлар меҳнат унумдорлигини ошириш, нуқул юқори сифатли ва таннархи арзон маҳсулот ишлаб чиқаришда бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

Корхонада техникани тараққий эттириш, ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этишни яхшилаш ишига рационализаторлар катта ҳисса қўшмоқдалар. Масалан, ишлаб чиқариш цехининг бошлиғи Валентин Кимнинг тош майдаловчи машинага хомашё узатиш процессини механизациялаш тўғрисидаги таклифининг амалга оширилиши натижасида хомашё тайёрлаш бўлимидаги ускуналар қувватидан фойдаланиш 2 баравар ортди. Шунингдек слесарь Фёдор Фроловнинг шламнасос дискаси кўзини катта қилиш, бульдозерист Яков Пескуновнинг хомашё тайёрлаш бўлимида ишни конвейер усулида ташкил этиш тўғрисидаги таклифлари ҳам коллективга катта фойда келтирди.

Афсуски, заводда шундай рационализаторлар кўп эмас, уларнинг сони 10 дан ошмайди. Бунга асосий сабаб маъмуриятнинг, партия ва касаба союз ташкилотларининг бу муҳим ишга етарли баҳо бермаётганликларидир. Ахир ўтган ойлар мобайнида бутун завод коллективидан атиги 5 та таклиф тушганини, ўнлаб кишидан фақат биттаси рационализаторлик ҳаракатида қатнашаётганлигини нормал аҳвол деб бўладими?

Заводда ҳали кўпгина иш процесслари қўл кучи билан бажарилмоқда, клинкер пиширишда катта-катта қийинчиликларга дуч келинаётир. Умуман корхонада такомиллаштирилиши керак бўлган ишлар жуда кўп. Завод директори Н. А. Королев, бош инженер В. П. Бережной ва партия ташкилотининг секретари А. И. Огарькова ўртоқлар рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракатига паст назар билан қараш кайфиятларига барҳам бермасалар бу соҳада жиддий натижага эришиб бўлмайди.

Ҳамратқулов ва Краснова ўртоқлар бошчилик қилаётган сменаларда иш суръатининг пасайиб кетаётганлиги ҳам корхона хўжалик фаолиятига катта зарар келтирмоқда. Бу сменалар ўтган ойлар мобайнида 573 тонна кам клинкер бердилар. Бунга асосий сабаб мазкур сменаларда меҳнат интизомининг мустаҳкам эмаслиги, ишлаб чиқариш маданиятини оширишга эътибор берилмаслиги, технология режимларига риоя қилинмаслигидадир.

Шунингдек реконструкция учун ажратилган капитал маблағлар тўла ўзлаштирилмаётир. Завод маъмурияти 1956 йил учун ажратилган 6 миллион сўм маблағдан шу пайтгача 600 минг сўмга яқинигина ўзлаштирилганидан кам ташвишланаётир.

Юқоридаги камчиликларнинг тезда олдини олиб, заводни янги техника асосида реконструкция қилиш ва юқори маркали маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш тадбирларини кўриш корхона партия ташкилоти ва хўжалик раҳбарларининг кечиктириб бўлмайдиган вазифасидир. Катта Оҳангарон қурилишини жадаллаштириш учун зўр ғайрат билан ишлаётган бинокорлар шуни талаб қилаётирлар.

А. МИРБОБОЕВ,
З. ИСРОИЛОВ.

Рационализаторлар конференцияси

Яқинда Чирчиқ қишлоқ хўжалик машинасозлик заводида корхона рационализаторларининг умумзавод конференцияси бўлиб ўтди. Конференцияда завод бош инженери ўртоқ Белов «Заводда рационализаторлик ишининг аҳволи тўғрисида» доклад қилди.

Докладчи сўнгги вақтда корхонада рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракатининг бирмунча оммавий тус олганлиги ва бунинг самарали натижалари тўғрисида гапирди. Ярим йил давомида 366 рационализаторлик таклифи киритилиб, улардан 132 таси ишлаб чиқаришга жорий этилди. Ҳозирнинг ўзида бу таклифлар корхонага 370 минг сўмлик металл, 58 минг сўмлик мазут ва маош фондидан 550 минг сўмлик маблағ тежаб қолиш имкониятини берди.

Мўравских, Чичель, Васильчиков, Чуенко, Бекиров ўртоқлар каби актив рационализаторлар ишлаб чиқарилаётган машиналар конструкциясини яхшилаш, мавжуд ишлаб чиқариш майдони ва агрегатлардан унумли фойдаланишга қаратилган қимматли янгиликлар яратиб, бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

Конференцияда сўзга чиққан қуювчи Печерский, механик Киякин, конструктор Чичель каби ўртоқлар рационализаторлик соҳасида қўлга киритилган ютуқларни айтиб бердилар. Шу билан бирга улар бу соҳада йўл қўйилаётган жиддий камчиликларни ҳам очиб ташладилар, ишчи ва мастерлар томонидан киритилган рационализаторлик таклифларини ишлаб чиқаришга жорий этишга турли йўллар билан тўсқинлик қилиб келаётган бюрократ раҳбарларни фош этиб ташладилар. Айниқса, ҳали ҳам етарли даражада ғайрат билан ишламаётган завод рационализаторлик ва ихтирочилик бюросининг бошлиғи ўртоқ Ларин адресига кескин танқидий фикрлар айтилди.

Конференцияда ишчиларнинг рационализаторлик ташаббусини ҳар томонлама авж олдириб юбориш чораларини кўрмаётганлиги учун завод касаба союз комитети раҳбарлари ҳам қаттиқ танқид қилинди.

Конференция қатнашчилари рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракатини бундан буён кенг қулоч ёздириб юборишга қаратилган тадбирлар белгиладилар.

П. ВЛАДИМИРОВ.

ВАЪДАБОЗЛАР

Тошкентдаги темир-бетон заводи қурилиши кечиктирилмоқда

Республикамиз пойтахти Тошкент шаҳрида қурилиш ишлари кенг ҳажмда олиб борилмоқда. Шу йилнинг ўзидагина 80 минг квадрат метр уй-жой майдони, 7 мактаб биноси, 10 болалар боғчаси ва яслиси ҳамда бошқа маданий-маиший муассасаларнинг бинолари қурилиши битказилиб, фойдаланишга топширилиши керак. Бу ғоят катта вазифалар ўз навбатида қурилиш ташкилотлари ҳамда бинокорлик материаллари тайёрловчи корхоналар ишини тубдан яхшилашни талаб қилади. Чунончи, қурилиш участкаларида кустарчиликка батамом хотима бериш, мавжуд техникадан ишнинг кўзини билиб, тўла ва унумли фойдаланиш, йиғма темир-бетон конструкциялари ва деталларини қўлланиш, индустриал методларни бутун чоралар билан кенг жорий қилиш асосида меҳнат унумдорлигини тобора ошира бориш зарур.

Қурилиш суръатини ошириш, сифатини яхшилаш ва таннархини камайтириш мақсадида Тошкентда бир нечта темир-бетон буюмлари ишлаб чиқарувчи завод қурила бошланди. Бу хушхабарни эшитган бинокорлар:

— Мана энди ишларимиз юришиб кетадиган бўлди, объектларни йиллаб эмас, балки бир неча ойда қуриб тамомлайдиган кунлар узоқ эмас, — деб хурсанд бўлишди.

Афсуски, бинокорларимизнинг умиди шу вақтгача рўёбга чиққани йўқ. Темир-бетон заводлари қурилиши плани муттасил бажарилмаётир. Фактларга мурожаат қилайлик.

БИНОКОРЛИК МАТЕРИАЛЛАРИ ЕТИШМАСЛИГИДАН

Қўйлиқ массиви тош-шағал запасига жуда бой. Шу сабабли бундан бир ярим йил илгари бу ерда йилига 30 минг кубометр темир-бетон конструкциялари ва деталлари ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган завод қурила бошланди. Собиқ Ташгорстройтрест раҳбарлари бу заводнинг аҳамияти тўғрисида ҳар йиғилишларда, мажлисларда кўп гапирдилар. Шундан сўнг корхонанинг биринчи навбатини 1956 йил 1 январгача фойдаланишга топширишга қарор қилинди. Бу ҳақда завод қурилишининг раҳбарлари ҳам тантанали ваъда бердилар. Қурилиш учун етарли миқдорда маблағ ажратилди. Завод қурилишини тезлаштириш ҳақида гап бўла берди, аммо ишда сезиларли силжиш бўлмади. Шу сабабли олинган социалистик мажбурият бажарилмади, заводнинг биринчи навбатини ишга тушириш графиги бузилди. Смета бўйича 1955 йилда завод қурилиши учун 12,3 миллион сўм маблағ ажратилган эди. Шундан бор-йўғи 3,1 миллион сўми ўзлаштирилди, холос. Ишлаб чиқариш ва меҳнатнинг ёмон ташкил этилганлиги натижасида тузилган графиклар сурункасига бажарилмай қоғозда қолиб кетаберади.

Қурилиш суръатини тезлаштириш мақсадида 8- «Промстрой» қурилиш бошқармаси ташкил қилинди ва завод қурилиши ана шу ташкилотга топширилди. Бу заводнинг аҳамияти ҳақида яна ҳар йиғилишда гапирила бошланди, янги графиклар ишлаб чиқилди, янги социалистик мажбуриятлар олинди. Трестда бўлиб ўтган партия-хўжалик активи йиғилишида Ташгорстройтрест бошқарувчиси ўртоқ Азизов ва 8-қурилиш бошқармасининг бош инженери ўртоқ Пестриков ўртоқлар: «биз завод қурилишини 1956 йил 1-майгача тамомлаймиз, бу сафарги ваъдамиз қатъий ваъда», деб ҳаммани ишонтирдилар.

1 май ҳам етиб келди. Бироқ юқоридаги ўртоқлар ўз ваъдаларининг устидан чиқмадилар. Тузилган янги графиклар, олинган янги мажбуриятлар — буларнинг ҳаммаси яна қоғозда қолиб кетди.

Яқинда Ташгорстройтрести «Главташстрой» бош бошқармаси қилиб қайта ташкил этилди ва у Ўзбекистон ССР Шаҳар ва қишлоқ қурилиши министрлиги ихтиёридан олиниб, янги ташкил этилган республика Қурилиш министрлиги ихтиёрига берилди. Бу министрлик завод қурилишини УНР-974 (бошлиғи ўртоқ Красноруцкий) га топширди. Бироқ бундан кейин ҳам аҳвол ўзгаргани йўқ.

Янги қурилаётган йиғма темир-бетон конструкциялари ва деталлари тайёрловчи заводнинг аҳамияти тўғрисида жуда кўп гап бўлмоқда-ку, аммо иш суръатини тезлаштириш тўғрисида ҳеч ким жиддий равишда бош қотирмаётир. Шу кунларда қурилиш объектига борган киши иш суръатининг ниҳоятда суст эканлигини дарров пайқаб олади. Бу ерда 200 га яқин киши ишлаши керак бўлгани ҳолда, бор-йўғи 40-50 киши ишламоқда. Айрим ҳолларда эса ана шу ишчилар ҳам бинокорлик материаллари бўлмаганлиги сабабли соатлаб, ҳатто кунлаб бекор қоладилар.

Қурилиш ишларининг ҳаддан ташқари чўзилиб кетаётганлигига ва тузилган графикларнинг бажарилмаётганлигига асосий сабаб шуки, цемент, ғишт, ёғоч ва бошқа бинокорлик материаллари ҳамда зарур машина ва механизмлар ўз вақтида етказиб берилмаётир. Шунинг натижасида қурилиш объектида ишчилар ва мавжуд механизмлар бекор туриб қолмоқда. Масалан, ўртоқ Крюков раҳбарлик қилаётган ғишт терувчилар бригадаси ғишт йўқлигидан кетма-кет 4 кун бекор турган.

Июнь ойи топшириғини бажариш учун қурилиш объекти тузилган график бўйича 59 кубометр турли плиталар, 48 кубометр ёғоч, 1100 квадрат метр рубиройд, 200 квадрат метр ойна, 549 тонна цемент, 45 тонна тунука ва шунга ўхшаш кўпгина қурилиш материаллари олиши керак эди. Амалда эса 8 кубометр ёғоч, 400 квадрат метр руберойд, 182 тонна цемент олинди, холос. Эшик ва ром, тунука ҳамда турли плиталардан бир дона ҳам келтирилгани йўқ. Қурилиш зарур механизм ва транспорт воситалари билан мутлақо қониқарсиз таъминланган.

«Главташстрой» раҳбарлари завод қурилишини тезлаштиришга имкон берувчи скрепер, транспортёр, тракторопогрузчик ва шунга ўхшаш механизмлар билан таъминлашга жиддий эътибор бермаётирлар. «Главташстрой» транспорт конторасининг бошлиғи ўртоқ Каспаров қурилишни автотранспорт билан етарли миқдорда таъминламаётир. Шу сабабли объектда 10 машина ишлаши лозим бўлгани ҳолда бор-йўғи 2-3 машина ишламоқда.

Сарфланадиган маблағларни ҳамда материалларни камайтириб планлаштириш ва бу планларни қайта-қайта ўзгартириш қурилиш суръатини оширишга жуда катта салбий таъсир қилмоқда. Қурилиш ташкилотининг раҳбарлари биринчи навбатда фойдаланишга топширилиши зарур бўлган объектларни, чунончи, арматура мастерскойи, цемент склади, формовка қилинадиган майдон қурилишини тезлаштиришга ва уларни ўз муддатида фойдаланишга топширишга бефарқ қараб келмоқдалар.

БУЙРУҚ КЕТИДАН БУЙРУҚ, ЛЕКИН ИШДА СИЛЖИШ ЙЎҚ

Завод қурилиши бошланганидан бери министрликда ва «Главташстрой»да турли хил фармойишлар ва буйруқлар тузиш учун жуда кўп миқдорда қоғоз сарф қилинди. Бу буйруқларнинг ҳар бирида қурилиш суръатини тезлаштириш зарурлиги қайта-қайта таъкидланади. Масалан, Ўзбекистон ССР Шаҳар ва қишлоқ қурилиши министрлиги ўзининг шу йил 26 январдаги 15-сонли буйруғида қурилиш раҳбарлари зиммасига заводнинг биринчи навбатини 1 майгача фойдаланишга топшириш мажбуриятини юклаган эди. Бу буйруқ бажарилмади, унда белгиланган тадбирлар қоғозда қолиб кетди. Шундан сўнг 17 февралда Министрликнинг 25-сонли буйруғи чиқди. Бу буйруқ ҳам бажарилмади. Шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида Министрлик ва «Главташстрой» раҳбарлари завод қурилишини тезлаштиришга қаратилган ўндан ортиқ буйруқ ва фармойишлар чиқардилар. Бироқ буларнинг ҳаммаси қоғозда қолиб кетмоқда. Чунки унинг бажарилишини ҳеч ким текширмаётир, қайд қилинган камчиликларни тугатиш ва иш суръатини ошириш тўғрисида зарур тадбирлар кўрилмаётир.

10 июнда «Главташстрой» бошқарувчиси ўртоқ В. Скребнев қўл қўйган навбатдаги буйруқ чиқарилди. Буйруқда, завод қурилишини 1 октябргача албатта тамомлаш ва уни фойдаланишга топшириш алоҳида таъкидлаб кўрсатилади. Бироқ бу буйруқ ҳам бажарилмаётир. Ёрдамчи цехлар қурилиши 15 июнгача тамомланиши керак эди. Бетон қориш цехи эса 1 июлда фойдаланишга топшириш кўзда тутилган эди. Лекин бу объектлар ва завод қурилишидаги бошқа объектлар ҳам белгиланган муддат ўтиб кетганига қарамай ҳалигача битказилмаган. Шу вақтгача канализация, водопровод, насос станцияси ва шунга ўхшаш объектларнинг проекти олингани йўқ.

«Главташстрой» бошқарувчиси ўртоқ Скребнев 24-сонли буйруғида ўзининг ўринбосари ўртоқ Азизов зиммасига завод қурилишини зарур бинокорлик материаллари билан сўзсиз таъминлаб туриш вазифасини юклаган эди. Транспорт конторасининг бошлиғи ўртоқ Каспаров завод қурилишига 10 та машина ажратиши, УНР-974 бошлиғи ўртоқ Красноруцкий меҳнатни ташкил этишни яхшилаши ва 15 июндан бошлаб икки сменали иш ташкил қилиши, белгиланган графикнинг бажарилишини шахсан текшириб бориши керак эди. Бироқ бу муҳим тадбир ҳам қоғозда қолиб кетди.

Завод қурилиш участкасининг бошлиғи ўртоқ Штельмах бундай деди:

— Министрлик ва «Главташстрой»даги ўртоқлар яхши буйруқлар, фойдали маслаҳатлар беришга жуда усталар. Аммо гап ана шу буйруқларни амалга оширишни таъминлайдиган бинокорлик материаллари етказиб беришга келганда, улар ўзларини четга оладилар. Шунинг учун ҳам буйруқ устига буйруқ чиқарилаяпти-ку, бироқ ишда силжиш бўлмаётир.

Завод қурилишига юқори қурилиш ташкилотларидан деярли ҳар куни турли хил вакиллар келиб туради. Бу вакилларнинг ҳаммаси ён дафтарларини тўлдириб қурилишдаги камчиликларни ва етишмовчиликларни ёзадилар, уларни тугатиш ҳақида қоп-қоп ваъда берадилар ва шу кетганларича қайтиб келмайдилар. Ана шу вакилларнинг ичида «Главташстрой» бошқарувчиси Скребнев, унинг ўринбосари Азизов, бош инженер Благодатний ўртоқлар ҳам бор. Бу ўртоқлар мавжуд камчиликлардан жуда яхши хабардорлар. Бироқ уларни тугатиш учун шу кунгача қатъий киришилмаётир.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, завод ўрнатилиши зарур бўлган асбоб-ускуналар билан ҳам ёмон таъминланмоқда. Айрим ҳолларда планда белгиланмаган, проектда кўрсатилмаган техника юборилмоқда. Масалан, проектда иккита, бири бир тонналик ва иккинчиси беш тонналик вибратор ўрнатиш белгиланган эди. Проект бўйича бу агрегатларнинг фундаменти тайёрланди. Лекин қурилишга ҳар иккаласи ҳам беш тонналик вибратор келтирилди. Бу агрегатларни ўрнатиш учун тайёрланган фундаментларни бузиб, қайтадан қуриш керак. Шу кунгача бирорта цех ҳам тўла ускуналанган эмас.

Скребнев ва Азизов ўртоқлар шу кунларда, йиғма темир-бетон конструкциялари ва деталлари тайёрловчи завод қурилишини 1 октябргача, албатта, тамомлаймиз, бу сафарги ваъдамиз охирги ва қатъий ваъда. Қандай бўлмасин ўз сўзимизнинг устидан чиқамиз! демоқдалар.

Бу охирги ва қатъий ваъданинг қандай бажарилишини келгуси кўрсатади, албатта.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги ва «Главташстрой» раҳбарлари ҳадеб буйруқ чиқаришдан кўра, завод қурилишини тезлаштириш учун амалий чораларни кўришлари керак. Мажбуриятлар хўжа кўрсин учун қабул қилинмайди. Мажбурият олдингми, уни, албатта, бажар!

«Тошкент ҳақиқати» газетасининг рейд бригадаси:

И. ЗАБИРОВ.
Ўзбекистон ССР Шаҳар ва қишлоқ қурилиши министрлигининг инженери.

И. СУЛАЙМОНОВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

Ғўзаларни талабига қараб, қондириб суғорайлик!

□ □ □

Оржоникидзе районидаги Сталин номли колхоз аъзолари бу йил ҳар гектар ердан 38 центнердан пахта етиштириш учун курашиб, ғўза парваришини қулай агротехника муддатларда сифатли қилиб ўтказмоқдалар. 3-бригаданинг илғор сувчиси Хожиота Ғоибов ғўзани най усулида қондириб суғориб, ўз нормасини 1,5-2 ҳисса бажармоқда. **Суратда: Хожиота Ғоибов** ғўза суғормоқда.

Қ. Розиқов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

□ □ □

КОНСУЛЬТАЦИЯ

Сувдан тўғри ва тежамли фойдаланайлик

КПСС XX съезди олтинчи беш йилликда пахта ялпи ҳосилини тахминан 1,6 баравар ошириш вазифасини қўйди. Партия ва ҳукуматимиз пахта ҳосилини ошириш учун барча имкониятларни яратиб берган. Вазифа—эскидан чигит экилиб келаётган ерларда пахта агротехникасининг илғор усулларини жорий этиб, пахтачиликни комплекс механизациялаш йўли билан ҳосилни тобора ошириш, колхоз, совхозларда сувдан фойдаланишни, суғориш режими ва суғориш нормаларини жойларнинг шароитига мослаб тартибга солиш йўли билан ерларнинг мелиоратив ҳолатини узлуксиз яхшилаш, ниҳоят қўриқ, партовларни ўзлаштириш орқали пахта майдонини кенгайтиришдан иборатдир.

Пахта ҳосилини ошириш, ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилашнинг катта резервларидан бири сувдан тўғри фойдаланишдир. Сувдан усталик билан тўғри фойдаланилса, юқори ҳосил олишга эришилади. Сувдан фойдаланишда агробиология қонунларига риоя қилмай, ҳосилни қўлдан бой бериш ҳам мумкин. Бунинг учун ҳар бир хўжалик сувдан фойдаланиш планини тузади. Сувдан фойдаланиш плани колхоз ва совхозларнинг йиллик ишлаб чиқариш планининг ажралмас қисми бўлиб, бу план хўжаликнинг ер-тупроқ шароити, сизот сувларининг юза-чуқурдалиги, экинларнинг хили, пахтанинг сорти, суғориш техникаси ва бошқалар тўла эътиборга олиниб тузилган бўлади.

Ҳар қайси колхоз ва совхоз ўз суғориш планининг тўғри бажарилиши учун жавобгардир. Суғориш режими ҳар хил йўллар билан бузилиши мумкин. Ғўза етарли даражада сув талаб бўлмай туриб суғорила берса ғовлаб кетиб мезаси кам тугади, пахта ҳосили пасаяди. Аксинча ғўза чанқатиб, кечикиб суғорилса, нормал равишда ривожланмайди. Суғориш сони, суғориш нормаси, яъни ҳар гектар ерга қўйиладиган сув миқдори ҳам ҳосилга қаттиқ таъсир қилади.

Ўтган йил 1- Боёвут (собиқ 2- Боёвут) совхозида текшириш ўтказишга тўғри келган эди. Натижада нималар маълум бўлди? Суғориш мавсуми учун 2770 гектар пахта майдонидаги ғўзани 6 марта суғориш кўзда тутилган ва бошқа экинларни ҳам эътиборга олиб, жами 4260 гектар экинга 36 миллион кубометр сув олиш планлаштирилган. Апрель ойидан октябрь ойигача совхозда 36 миллион ўрнига 39 миллион кубометр сув сарфланиб, ғўза 6 марта эмас, балки ўрта ҳисобда атиги 4 марта суғорилган.

Совхозда сув нобудгарчилигига йўл қўйилган. Натижада апрель ойида олинган сувнинг 66 проценти, май ойида 83 проценти, июнь ойида 79 проценти, июль ойида 71 проценти ва август ойида фақат 62 процентигина фойдали сарфланган. Шундай қилиб, олинган 39 миллион кубометр сувнинг қарийб 13 миллион кубометри суғориш нормасининг ҳаддан ташқари ортиқча бўлиши ва сувнинг совхоз ичида нотўғри тақсимланиши натижасида нобуд бўлган

13 миллион кубометр сувнинг қаерга кетгани ва давлатга қандай зарар келтирилгани ҳам аниқланди. Совхоз территориясининг энг этак қисмини ишғол этган бешинчи бўлимда бундан 8 йил илгари сизот сувлари 5-7 метр чуқурликда турар эди. Ҳозир эса кўпгина ерларда ярим метрдан, бир ярим метргача қазилса сизот сувларини кўриш мумкин. Натижада ернинг мелиоратив ҳолати ёмонлашиб, совхозда ҳам, бўлимда ҳам йилдан-йилга пахта ҳосили камайиб кетмоқда: 1954 йилда совхозда гектаридан 23,2 центнер, 5- бўлимда эса 18,7 центнердан, 1955 йилда совхозда 18,8 центнер, 5- бўлимда 15,7 центнер пахта ҳосили олинди.

Бироқ совхоз раҳбарлари ҳамда гидротехника ходимлари совхоз бўлимларида сувдан тўғри фойдаланиш ишларига бутунлай эътибор бермаганлар. Совхоз бошлиқлари томонидан раҳбарлик ва контролликни сезмаган бўлим бошқарувчилари, старший агроном ва участка гидротехниклари ҳам сувдан фойдаланиш ишини ўзибўларчиликка ташлаб қўйганлар. Натижада суғориш нотўғри ташкил этилган. Масалан, совхознинг биринчи бўлим, 2- бригадасида 75 гектар пахта майдони бўлиб, унга 34 киши бириктирилган. Демак, киши бошига 2,2 гектардан ер тўғри келади. Бригадада ва бўлимда 1955 йилда бир гектар майдонда ҳам ғўза қатор ералари икки томонлама ишланмаган. 6 кишидан иборат сувчилар группаси совхозда белгиланган нормага мувофиқ суткасига 6-10 гектар ер ғўзасини суғориб турганлар. Бригададаги тракторчи ҳам кунига атиги 5-6 гектар ер ғўзасини культивация қилиб, кўп вақт бекор турди. Демак, суғоришда уюшқоқсизликка йўл қўйилади, сувдан ҳам, трактор кучидан ҳам тўла равишда унумли фойдаланилмайди. Бундай ҳолга йўл қўймаслик учун бригадага бериладиган сув миқдори суғорилган майдонда тракторнинг бекор турмасдан бетўхтов культивация қилишини таъмин этадиган бўлсин. Бригададаги сув талаб пахта майдонлари тракторнинг кундалик иши учун етарлик бўлмаса, унга қўшни бригадаларнинг сув талаб ғўзасини қўшиб бир йўла суғориш керак.

Сув тақсимотини шундай уюштириш керакки, колхоз, совхоз ариқларида 20-30 процентдан ортиқ сув йўқолмасин. Бунинг учун асосий қоида 100 гектардан кам пахта майдонига эга бўлган бригадага доимий оқим сув бермасдан сув навбати билан бериладиган ва 100 гектардан зиёд пахта майдонига эга бўлган бригадаларга суғориш планига мувофиқ сув мавсум давомида доимий берилиб турадиган қилинсин. Бригадада берилган сувни айрим пайкалларга майдалаб тақсим қилиб юбормасдан, бир йўла, фақат 1-2 пайкалгагина тақсим қилиш шарт. Шу тартибда сувдан марказлаштириб фойдаланилганда тракторлар ҳам сувнинг кетидан юриб, етарлик нагрузка билан таъмин этилади.

Пахтадан юқори ҳосил олишда сувчиларнинг малакали бўлиши катта роль ўйнайди. Шунинг учун сувчилик вазифасига уста, ер шароитини ва ўсимлик ҳолатини яхши биладиган кишиларни қўйиш зарур.

Суғориш сифати ер шароитига қараб эгатлар узунлигини тўғри белгилашга ҳам боғлиқ. Оққовоқ тажриба станциясида ўтказилган тажриба шуни кўрсатадики, нишаблиги 0,3 бўлган ва сувни тез сингдирадиган участкада эгатларнинг узунлиги 180 метрдан қилиб ғўза 8 марта суғорилганда бир гектар ғўзага (ёз бўйи) 10500 кубометр сув беришга тўғри келган. Эгатнинг узунлиги 60-120 метр қилинганда ёз бўйи ҳар гектарга 8000 кубометр сув сарф қилинганда эса, ҳар гектардан 2500 кубометрдан сув иқтисод қилинган ва 4,2 центнердан қўшимча ҳосил олинган. Демак, сувни тез ва ўртача сингдирадиган ерларда эгатнинг узунлигини 60-120 метргача ва сувни секин сингдирадиган ерларда 120-150 метргача қилиш яхши натижа беради.

Уста сувчилар эгатларнинг узунлигини ер шароитига қараб жуда тўғри белгилайдилар. Масалан, Оржоникидзе районидаги Охунбобоев номли колхознинг илғор сувчилари эгатларнинг узунлигини 60-150 метргача қиладилар. Бедадан бўшаган ёки сувни тез сингдирадиган ва нишаблиги 0,3 бўлган ерларда эса, эгатнинг узунлиги 60-120 метрдан қилинади. Сувни секин сингдирадиган, нишаб ерларда эгатларнинг узунлиги 120 метрдан қисқа ва 150 метрдан узун бўлмайди. Колхозда уста сувчилар билан таъмин этилган ерларнинг гектаридан 33-36 центнердан пахта олиниб келинмоқда. Шу райондаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида ҳам сувчиларни яхши танлаш ва уларнинг ишига систематик раҳбарлик қилиш натижасида ҳар йили пахтадан ҳамма участкаларда юқори ҳосил олиб келинмоқда.

Гулистон районидаги Фрунзе номли колхознинг звено бошлиғи ўртоқ Тошмат Расулев областимизда энг уста суғорувчилардан ҳисобланади. У, Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг иштирокчиси, ҳар йили ўз звеносида 45-50 центнердан пахта етиштиради. Расулев суғоришни тўғри уюштиради, сувдан тўғри фойдаланади ва суғориш билан культивация ишларини бир-бирига тўғри қўшиб олиб боради. Ўртоқ Расулев ўқ ариқдан сувни бевосита ҳамма эгатларга қўймайди, балки ўқ ариқнинг уч еридан ёки ариқча олиб улар орқали айни бир вақтда 70-80 эгатга сув тарайди. Ҳар қайси эгатнинг бошига найчалар ўрнатиб, сувни жилдиратиб оқизади ва суткасига бемалол 2 гектаргача ғўзани суғоради. Колхозда ўртоқ Расулев усулида суғорадиган 50 лаб малакали сувчилар бор.

Сувдан тўғри фойдаланишнинг колхоз экономикаси учун ҳам катта фойдаси бор. Чунки сув харажатлари ҳам пахта ва бошқа маҳсулотлар таннархи таркибига киради. Сувдан қанчалик тўғри фойдаланилса, у қанчалик тежалса ишлаб чиқариш харажатлари ҳам шунчалик камайиб, пахтанинг таннархи пасаяди, меҳнат кунларининг қиммати ошади. Оржоникидзе районидаги Сталин номли ва бошқа кўпгина илғор колхозлар сувдан тўғри фойдаланиш йўли билан ҳосилни ошириб, ишлаб чиқариш ҳаражатларини камайтириб келаётирлар.

Июль ойида деярлик ҳамма майдонларда ғўзалар одатдагидан кўп суғорилади. Шу билан бу ойда областимизнинг бир қатор районларида қисман сув танқислиги ҳам рўй беради. Сувдан тўғри ва тежамли фойдаланилгандагина ғўзани ўз вақтида суғориш мумкин бўлади.

Сувдан фойдаланиш планининг бажарилиши учун маҳаллий сув хўжалик органлари ва МТС ходимлари ҳам жавобгардирлар. Улар колхозларда сувдан фойдаланиш, суғоришни ташкил этиш ишларига ёрдам беришлари, нобудгарчиликка йўл қўймасликлари керак.

Пахтачиликда сувчи асосий фигурадир. Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари сувчиларнинг нормал ишлашлари учун барча шароитни яратиб беришлари, уларга доим ғамхўрлик қилишлари зарур.

Х. АҲМЕДОВ,
техника фанлари кандидати.

Звено принципига қаттиқ риоя қилинмоқда

Оққўрғон районидаги Карл Маркс номли колхознинг коммунист ўртоқ Жўра Исломов бошчилигидаги бригада аъзолари гектаридан 30 центнер ҳосил олиш учун курашмоқдалар.

Квадрат-уялаб жойлаштирилган 72 гектар майдондаги ғўза шу кунга қадар узунасига ва кўндалангига уч марта сифатли культивациядан чиқарилди. Суғориш, культивация ва озиқлантириш ишлари агротехника муддатларида ўтказилаётганлиги учун ғўзалар тез ривожланиб ёппасига кўсаклай бошлади.

Бригадада звено принципи мустаҳкам йўлга қўйилганлиги ғўза парваришини ўз вақтида ўтказишни таъминламоқда. 26 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олган Ҳамдамов, шунингдек 22 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил етиштириш учун курашаётган Х. Уккибоева ўртоқлар бошлиқ звеноларда иш жуда яхши йўлга қўйилган. Бу звеноларнинг Р. Суярова, З. Хасанова, Н. Умурзоқова, Қ. Тожиқулова ва Т. Ғоипова сингари аъзолари соатлик график асосида ишламоқдалар. Ана шу бригадага бириктиб қўйилган универсалчи ўртоқ Х. Тожиқулов ҳам минг гектардан ортиқ ердаги ғўзани сифатли культивация қилиб берди.

З. БОЛТАЕВ.

Меҳнат унуми ортмоқда

Пискент районидаги Молотов номли колхознинг тўртинчи бригада аъзолари 110 гектар ерга чигит экиб гектаридан 30 центнердан ҳосил олиш учун аҳд қилганлар. Колхозчилар бу шарафли вазифани бажаришда июль ойи ҳал қилувчи аҳамиятга эга эканлигини тушунганлари ҳолда зўр ғайрат ва ташаббус кўрсатиб ишламоқдалар. Шу кунга қадар ғўзалар 2 марта чопилиб, 2 марта суғорилди, 3 марта сифатли культивациядан чиқарилди.

Айниқса, Ж. Исматуллаев бошлиқ звено ғўзалари соғлом ва бақувват ривожланмоқда. Бу звено аъзолари агротехника қоидаларига тўла риоя қилган ҳолда ишлаётирлар. Ҳозир ҳар бир туп ғўзада 8-9 гул ва 3-4 тадан кўсак бор. Шу кунларда звено аъзоларининг бутун эътибори июль ойининг охиригача ҳар бир туп ғўзада 8-10 тадан кўсак етиштиришга қаратилган. Колхозчилар учун барча шароит яратиб берилган. Болалар боқчаси ва яслиси ишлаб турибди. Шу бригадада хизмат қилаётган 2-МТС механизаторларидан Р. Алматов бу йил 1200 гектар ердаги ғўзани культивация қилиш мажбуриятини олган эди. Ўртоқ Алматов ҳозирнинг ўзидаёқ 650 гектар майдондаги ғўзани культивациядан чиқарди.

С. ЗИЁХУЖАЕВ.

Мўл-кўл ем-хашак тайёрлаш учун

Ўртасарой районидаги Сталин номли колхоз аъзолари ем-хашак тайёрлаш ишига бу йил эрта киришдилар. Улар ўтган йили 350 тонна силос тайёрлаб яхши натижаларга эришган эдилар. Бу йил эса 500 тонна силос тайёрлаш планлаштирилган. Шу мақсадда 30 гектар ерга квадрат-уялаб маккажўхори экилди. Барча майдонлардаги маккажўхори шу кунга қадар икки марта суғорилиб, икки марта культивация қилинди. Силос бостириладиган траншеялар ремонтдан чиқарилиб, тахт қилиб қўйилди. Колхоз правлениеси силос бостириш ишларини янада сифатлироқ қилиб уюштиришни кўзда тутиб, янги хашак қирқадиган машина сотиб олди. Бу машинанинг афзаллиги шундаки, унинг ёрдами билан қовун, тарвуз, ошқовоқ каби экинларнинг пояларидан ҳам силос бостириш мумкин. Колхозчилар ем-хашак тайёрлашда табиий пичанзорлардан унумли фойдаланмоқдалар. 160 гектар майдондаги бедалар ҳозир иккинчи марта ўриб олинмоқда. Ўрилган бедалар пешма-пеш ғарам қилиниб, саройларга ташиб келтирилаётир. Бедаси ташиб бўлинган пайкалларга дарҳол сув қўйилмоқда.

Ем-хашак тайёрлаш ишларида А. Аҳмедов, А. Ойнақулов, Т. Алиқулов ўртоқлар актив қатнашиб, кундалик нормаларини 1,5-2 ҳиссадан бажармоқдалар.

И. ИБОДОВ.

Илғор бригадада

Гулистон районидаги Крупская номли колхознинг ўртоқ Ж. Юсупов бошлиқ бригада аъзолари 105 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан камида 30 центнер ҳосил етиштириш мажбуриятини олиб, ғўза парваришини намунали ўтказмоқдалар. Қунт билан қилинган меҳнат дастлабки натижаларни бермоқда. Механизаторлар билан мустаҳкам ҳамкорликда яхши парвариш қилинган ғўзалар ёппасига гуллаб кўсакламоқда. Ғўзаларнинг соғлом ва нормал ривожланишида бригаданинг М. Ҳакимова, В. Хайдарова, Н. Пардаева, М. Шодмонқулова, У. Алиева каби аъзолари айниқса ташаббус кўрсатиб ишламоқдалар.

Р. ЖАББОРОВ.

Қолоқ бригадаларга ёрдам берилмаётир

Мирзачўл районидаги Шверник номли колхознинг коммунист ўртоқ С. Эшонқулов бошлиқ бригада аъзолари 55 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олганлар. Улар бу мажбуриятни шараф билан бажариш учун курашиб, звенолараро социалистик мусобақани кенг авж олдирмоқдалар.

Бригадада ғўзалар 3 марта культивация ва чопиқ қилиниб, икки марта маҳаллий ва минерал ўғитлар аралашмаси билан озиқлантирилди. Бригаданинг П. Суяров, Ж. Аслонов ўртоқлар ва шулар каби бошқа кўпгина аъзолари кунлик нормаларини 1,5-2 ҳисса бажариб, бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Колхознинг У. Муродов, С. Холбоев ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ҳам ғўзалар яхши парвариш қилинмоқда.

Афсуски, колхознинг барча бригадаларида ҳам иш ана шундай яхши ташкил этилган деяолмаймиз. Масалан, ўртоқ Т. Норқўзиев бошлиқ бригадада ғўза парваришида агротехника қоидаларига тўла риоя қилинмаётир. Шунинг учун ҳам кўпгина ғўзалар нимжон бўлиб ўсмоқда. Сифатли парвариш қилинмаган ғўзаларни зарпечак ва бошқа ўтлар босиб кетган. Бригада аъзолари бу камчиликларни тезда йўқотишга эътибор бермаётирлар.

Бу бригадада далада иссиқ овқат тайёрланмайди, шунингдек болали аёллар учун дуруст шароит яратиб берилмаган. Шунинг учун ҳам меҳнат унуми паст. Колхознинг Ж. Мавлонов, Т. Хожимуродов бошлиқ бригадаларида ҳам ғўза парваришида анча камчиликлар бор.

Колхоз правлениеси ғўза парваришини ёмон уюштирган бригадаларга алоҳида эътибор бериши, уларнинг ишидаги камчиликларни бартараф қилиш тадбирларини кўриши керак.

Р. АЛИБОЕВ.

Редакцияга хатлар

Шаҳар пионер лагерига эътибор кучайтирилсин

«Победа» ўрмон паркида Тошкент шаҳар ўқувчиларининг каникул даврида дам олишлари учун шаҳар пионер лагери ташкил этилган. Пионер ва ўқувчилар фото, шахмат-шашка, дурадгорлик, қўл ҳунари, хор ва танца тўгаракларига қатнашиб турибдилар. Улар бу ерда турли ўйинлар билан шуғулланадилар.

Лекин бу пионер лагерида болаларнинг дам олишлари учун ҳамма шароитлар яратиб берилган деб бўлмайди. Лагерь иш планига мувофиқ пионер ва ўқувчиларнинг республикамиздаги йирик шаҳарлар, саноат корхоналари, илғор колхоз ва совхозларга саёҳат ҳамда экскурсияларини уюштириш мўлжалланган эди. Аммо бу саёҳат ва экскурсияларга ажратилган пул шаҳар халқ маорифи бўлими «ташаббуси» билан Москвадаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига жўнатилган болалар учун бериб юборилди. Лагерда иссиқ чой, озиқ-овқат маҳсулотлари билан савдо қилувчи буфет ташкил қилинмаган. Болалар учун ажратилган майдончанинг атрофи панжара билан ўралган, холос. У ҳатто тозаланмаган, зарур инвентарлар билан жиҳозланмаган. Болалар майдончасининг мудири ўртоқ Мухторов лагерда онда-сонда бир бўлади. Шунда ҳам тарбиячиларга баъзи гапларни айтган бўлади-да, яна кўздан ғойиб бўлади. Май ойида қуришга киришилган карусель (от ўйини) ҳали ҳам битказилмаган. Унинг жиҳозлари ҳар ерга ташлаб қўйилган. Майдон ўртасига карусель учун ўрнатилган столба эса худди қўранинг ўртасига туя боғлаш учун қоқилган ходани эслатади. Болалар майдончасининг стол, стул, скамейка каби жиҳозлари ҳам ремонт қилинмай бузилиб ётибди.

«Победа» паркининг массовиги ўртоқ Жунайдуллаев паркдаги пионер лагерининг маданий-оммавий ишларига эътибор бермайди. Паркдаги ажойиб кўлда моторлик қайиқлар қатнаб туради. Лагерда дам оувчи пионерларга ана шу қайиқни маълум бир вақтга топшириш маъқул бўлар эди. Аммо бу масалага ўртоқ Жунайдуллаев ҳам, парк партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ясилов ҳам эътибор бермайдилар.

Киров район халқ маорифи бўлими (мудири ўртоқ Шоумаров), район партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари «Победа» парки территориясига жойлашган шаҳар пионер лагерига эътиборни кучайтиришлари, пионер ва ўқувчиларнинг мазмунли дам олишлари учун барча шароитларни яратиб бериш чораларини кўришлари лозим.

И. МАМАЖОНОВ,
Киров район 8-бўлим милициясининг болалар инспектори.

Ҳар кимни ҳам хайратда қолдиради

Республикамиз пойтахти Тошкент шаҳри кундан-кунга обод бўлиб, кўп қаватли бинолар қад кўтармоқда. Янги кўчалар барпо этилиб, шаҳримизнинг кўркамлиги янада ортаётир.

Ана шундай янги кўркам кўчалардан бири Навоий кўчаси ҳисобланади. Кўчанинг ўнг томонида кўп қаватли чиройли бинолар кўча ҳуснига ҳусн қўшмоқда. Лекин чап томондаги кичик кўчаларга кирсангиз ранжийсиз. Айниқса биз яшаётган Гилослик проездига иши тушиб кирган киши, унинг ифлослигидан хайратда қолади. Ҳозиргина асфальтли кўчадан завқ билан келаётган йўловчи бу кўчага кириши билан унинг димоғига кўлмак сув, ахлатлар ғарамидан чиқаётган бадхўр ҳид кириб, кўнгилни беҳузур қилади. Йўловчилар бу кўча орқали Бешёғоч, Ўқчи кўчаларига ўтадилар.

Кўчага ёзда кирган киши чанг-тўзондан, сассиқ ҳиддан хазар қилса, қиш кунлари лойгарчиликдан безор бўлади. Шундай кўркам кўчанинг ёнбошидаги кўчаларда водопроводнинг бўлмаслиги, кўчанинг ҳаддан ташқари ифлослиги шаҳримизнинг ҳуснига тушаётган доғ бўлаётир. Бу кўчада яшовчи аҳоли бир неча бор собиқ Москва район ижроия комитетига шикоят қилди. Район раҳбарлари кўчани кўриб, меҳнаткашлар шикоятига қулоқ солгандек бир қатор тадбирларни амалга ошириш тўғрисида ваъда бердилар. Лекин ваъда ваъдалигича, кўчанинг аҳволи эса илгариги ҳолича қолиб кетмоқда. Октябрь район ижроия комитетидан кўчани тузатиб беришни талаб қиламиз.

Х. ОТАМУҲАМЕДОВ,
М. ЭГАМБЕРДИЕВ,
Т. НАЖИМОВ,
Тошкент шаҳар Октябрь районидаги Гилослик проездида яшовчилар.

Колхозлараро телефон алоқаси яхши йўлга қўйилсин

Октябрь район алоқа бўлими (бошлиғи ўртоқ Шерматов) район колхозларидаги телефонларнинг яхши ишлашини таъминламаётир.

Райондаги кўпчилик колхозларда, айниқса Калинин номли, Молотов номли, Маленков номли, Андреев номли, «Ўзбекистон», Энгельс номли колхозлардаги телефонлар жуда ёмон ишлайди. Телефон аппаратлари ниҳоятда эски, бирортасининг ручкасини айлантирсангиз йил бўйи мойланмаган бричка араванинг ғилдирагига ўхшаб тарақлайди, район алоқа бўлимидан телефонни тузатиш учун мастер сўраб ҳар сафар илтимос қилганимиздан 6-7 кун ўтгач, колхозларга телефонни тузатиш учун мутахассис юборилади. У келиб тузатиб кетгандан 1 соат ўтар-ўтмас телефонлар яна бузилиб қолади. Коммутаторда навбатчилик вазифасини адо этишда Г. Колтунова, Ж. Авилкина каби телефонисткалар ўз бурчларини виждонан бажармаётирлар. Турли ташкилотлар билан гаплашиш мақсадида телефон ручкасини бураганингизда район коммутаторида навбатчилик қилиб турган ўртоқлар қулоқ солмайдилар. Бир неча марта звонить қилсангиз 15-20 минут ўтгандан кейингина зўрға жавоб берадилар. Гаплашувчилар билан бюрократларча муносабатда бўладилар. «Алло» дейдилар-да, тарақ этиб трубкани қўйиб қўядилар.

Район алоқа бўлими телефон аппаратларини ремонт қилдириб бериш, район коммутаторининг яхши ишлашини таъминлаш чораларини кўриши керак.

А. ЖАЛОЛОВ,
Октябрь район Калинин номли колхоз секретари.

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА ПУХТА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРАЙЛИК

Мактаблар ремонти қизғин бормоқда

Калинин районидаги ўндан ортиқ тўлиқсиз ва ўрта мактаб жорий ҳамда капитал ремонтдан чиқарилиб, 1956—1957 ўқув йилига тахт қилиб қўйилди. Бу мактабларни оталикка олган Молотов номли, «Победа Октября», Собир Раҳимов номли колхоз правлениелари ремонт учун лозим бўлган барча материалларни ўз вақтида етказиб бериб, ремонт ишларини барвақт тугаллашда жонбозлик кўрсатдилар. Молотов номли колхоз правлениеси оталикка олган 1-мактабни 3 кубометр тахта, 3 мингдан ортиқ ғишт ва бошқа қурилиш материаллари билан таъминлади.

Район мактаблари ва ўқитувчилар учун 402 тонна кўмир, 352 саржин ўтин тайёрлаб қўйилди. 100 дан ортиқ ўқитувчининг уйи ремонт қилиб берилди.

Т. ЯЙЛОВОВ.

* * *

Оққўрғон районидаги 1-ўрта мактабда (директори ўртоқ Худяк) ремонт ишлари қизғин бормоқда. Мактаб биносининг деворлари, 20 хонанинг ичи ва сирти сифатли сувалиб, оқланди. Парта, стол, стул ва бошқа инвентарлар ремонтдан чиқарилди. Мактаб ўқувчиларининг ёрдами билан 350 минг дона ғишт қуйилди.

Район территориясида янги мактаб биноси қурила бошланди.

Қ. ҚУРБОНБОЕВ.

* * *

Бўка районидаги Островский номли етти йиллик мактаб (директори ўртоқ Ф. Зарипов) коллективи янги ўқув йилини намунали кутиб олиш ва ўқишни нормал бошлаб юбориш учун бутун чораларни кўраётир. Мактаб биносининг 12 хонаси сифатли ремонт қилинди. Мактабга янгидан склад ва кутубхона қурилиб, жиҳозланди. Мактаб биносининг ҳамма хоналарига янги печкалар қурилиб 15 тонна кўмир келтирилди. 7 ўқитувчининг уйи ҳам ремонт қилиб берилди.

Шунингдек райондаги Навоий номли етти йиллик мактабда ҳам ремонт ишлари қизиб кетди. Бу мактабни ремонт қилишда Маленков номли колхоз правлениеси ёрдам бераётир.

Я. ИСМАТОВ.

* * *

Янгийўл районидаги Ниёзбоши қишлоқ советига қарашли 23-етти йиллик мактаб 1956-57 ўқув йилига намунали тайёрланмоқда. Мактаб биноси сифатли ремонт қилиниб, парта, доска, стол ва стуллар бўялиб ўқув йилига тахт қилиб қўйилди. Ўқувчиларни ўқув қуроллари ва дарсликлар билан тўлиқ таъминлаш учун мактаб ёнида махсус магазин очилди. Ўқувчиларнинг кўпи дарслик китоблари ва бошқа ўқув қуроллари сотиб олдилар.

Райондаги 2, 4, 6, 13 ва 28 мактаблар ҳам янги ўқув йилига муддатидан илгари тайёр қилиб қўйилди.

Х. БЕКМИРЗАЕВ.

* * *

Чиноз районидаги Пушкин номли мактабда 100 та, Крупская номли мактабда 78 та, Жданов номли мактабда 81 та парта ремонтдан чиқарилди.

Бу мактаблар биноларининг ички ремонти ҳам тугалланди. Райондаги бошқа мактабларда ҳам ремонт ишлари қизитиб юборилди.

А. ТОҒАЕВ.

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

Редакцияга келган хатларнинг бирида Тошкент шаҳридаги Каганович номли пионер лагерининг мавсумга тайёр эмаслиги, душ, дам олиш хоналари, спорт майдончалари ремонт қилинмагани ва бошқа кўпгина камчиликлар кўрсатилган эди. Редакция хатдаги фактларни аниқлаш ва чора кўриш учун текширишга юборган эди.

Каганович номли Тошкент паровоз-вагон ремонт заводи касаба союз ташкилотининг раиси ўртоқ Окунскийнинг редакциямизга хабар қилишича, пионер лагерининг биринчи сменаси очилишигача павильон, спорт майдончалари, душ, ҳовуз, ошхона ва бошқалар ремонтдан чиқарилган ҳамда тартибга солинган. Булардан ташқари қўшимча юздан тушак, одеял, ёстиқ олинган. Биринчи сменада 208 бола дам олган. Иккинчи сменанинг очилиши олдидан бошқа майда-чуйда камчиликлар ҳам тугатилган.

СССР Олий Совети делегацияси Англияга келди

ЛОНДОН, 12 июль. (ТАСС). СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссияси аъзоси Е. М. Фурцева бошчилигидаги СССР Олий Совети делегацияси бугун Лондонга келди.

Совет ва хитой альпинистлари Помирдаги Музтоғ-Ота чўққисига чиқмоқдалар

ПЕКИН, 12 июль. (ТАСС). Синхуа агентлиги хабар беради: Совет ва хитой альпинистларидан бир группаси кеча кундуз соат 4 да Помирдаги 7.546 метр баландликдаги Музтоғ-Ота чўққисига чиқабошладилар.

Альпинистлар группасига машҳур совет альпинисти Е. Белецкий раҳбарлик қилмоқда.

Ҳиндистон геологлари СССРга борадилар

ДЕҲЛИ, 12 июль. (ТАСС). «Ҳиндустан таймс» газетасининг хабарига қараганда, Ҳиндистон ҳукумати нефть қудуқлари пармалаш соҳасида ишлаётган 14 геолог ва мутахассисни ўз билимларини ошириш учун Совет Иттифоқига юборишга қарор қилган. Бу тадбир БМТ техника ёрдами программаси доирасида ўтказилади.

«Стейтсмен» газетасининг ёзишича, келгусида Совет Иттифоқига ҳинд мутахассисларининг бошқа группалари ҳам юборилади.

Руминия Халқ Республикасининг қуролли кучлари сони яна камайтирилади

БУХАРЕСТ, 12 июль. (ТАСС). Бугун газеталарда ахборот эълон қилинди. Ахборотда бундай дейилади:

Руминия Халқ Республикасининг Министрлар Совети халқаро кескинликни юмшатишда ҳозирги вақтгача эришилган натижаларни назарга олиб, ўзининг тинчлик сиёсатига содиқ бўлганлиги туфайли 1956 йил 1 сентябргача Руминия Халқ Республикаси қуролли кучларининг сонини яна 20 минг кишига камайтиришга қарор қилди. Қуролли кучларнинг ана шундай камайтирилиши натижасида ҳарбий хизматдан бўшаган кишилар халқ хўжалигининг ишлаб чиқариш участкаларига юборилади. Бундан бўшаган пул фондлари ва моддий воситалар эса халқ хўжалигидаги тинч қурилишни ривожлантиришга ва бошқа социал-маданий эҳтиёжларга сарфланади.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ПОЛЬШАДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

ВАРШАВА, 12 июль. (ТАСС). Польша Халқ Республикаси ҳукуматининг таклифига мувофиқ, Польшада меҳмон бўлган ва бош министр В. Широкий бошчилик қилган Чехословакия Республикаси ҳукумат делегацияси Варшавадан ўз ватанига жўнаб кетди. Чехословакиялик меҳмонлар Варшавада, Краковда, Сталиногрудда, Гданьскда бўлдилар ва шу районларнинг тикланиши ҳамда ривожланиши билан танишдилар.

Польшада бўлган вақтда Чехословакия Республикаси ва Польша Халқ Республикасининг ҳукумат делегациялари ҳар икҡала мамлакат ўртасида ҳар томонлама ҳамкорликни янада кучайтириш масалаларини муҳокама қилдилар.

Неру Югославияга келади

БЕЛГРАД, 12 июль. (ТАСС). «Борба» газетасининг хабарига қараганда, Ҳиндистон бош министри Ж. Неру 17 июлда Югославияга келади.

Индонезия Коммунистик партияси бош секретари Айдитнинг доклади

ЖАКАРТА, 12 июль. (ТАСС). «Хариан ракьят» газетаси хабар беради: Индонезия Коммунистик партиясининг бош секретари Айдит 8 июлда Бандунгда бўлган митингда мамлакатнинг ички аҳволи ҳақида доклад қилди. У айтдики, индонез халқининг қашшоқлиги учун асосий айбдор Индонезиянинг бойликларини талаётган чет эл империалистларидир. Шунинг учун, деди у, Индонезия Коммунистик партиясининг сиёсий йўли ҳамма прогрессив кучларни мустаҳкамлашдан, миллий буржуазияни ҳам ўз ичига олган ўрта гуруҳ билан бирлашишдан ва консерватив кучларга қарши курашдан иборатдир. Биз, деди сўнгра Айдит, анти империалистик кайфиятдаги ер эгалари билан ҳамкорлик қилишга розимиз, лекин, шу билан бирга, биз ер учун олинаётган ижара ҳақининг камайтирилишини талаб қилмоқдамиз, токи деҳқонлар ўзбошимчалик билан эксплуатация қилинмасин.

Айдит Коммунистик партиянинг ҳозирги ҳукуматга бўлган муносабатига тўхталиб айтдики, Индонезия Коммунистик партияси Индонезия жамиятидаги ҳамма синфларнинг вакилларидан, шу жумладан ишчилар синфи вакилларидан иборат бўлган миллий коалицион ҳукумат тузилишини талаб қилмоқда.

Айдит думалоқ стол конференциясида тузилган Голландия-Индонезия битимларини бекор қилиш тўғрисидаги масалага тўхталиб айтдики, бу битимларни амалда бекор қилиш лозим, бу эса даставвал Индонезиядан барча йирик голланд капиталистларини ҳайдаб чиқаришдан иборат бўлмоғи керак.

ВДР Миллат мажлиси доимий комитетининг вьетнам халқига мурожаати

ХАНОЙ, 12 июль. (ТАСС). Вьетнам информация агентлиги хабар беради: Вьетнам Демократик Республикаси Миллат мажлисининг доимий комитети вьетнам халқига мурожаат қилиб, уни мамлакатнинг миллий бирлиги учун курашишга чақирди. Мурожаатда айтиладики, вьетнам халқи ҳамма жиҳатдан — тили, территорияси, иқтисодий ва маданий ҳаёти жиҳатидан бирбутун бўлган халқдир. Женева кенгашининг қатнашчилари Вьетнамнинг суверенитетини ва территориал бутунлигини танидилар ва мамлакатни қайтадан қўшиш учун 1956 йил июль ойида умумий сайлов ўтказилиши лозим деб белгиладилар. ВДР ҳукумати ва халқи Женева битимларини пухта бажармоқдалар. Бироқ, Жанубий Вьетнам маъмурлари америка империалистларининг ёрдамига таяниб, консультатив конференция ўтказишдан қасддан бош тортиб келмоқдалар, умумий сайлов ўтказилишига йўл қўймасликка, Женева битимларини бажармасликка ва Жанубий Вьетнамни АҚШнинг ҳарбий базасига айлантиришга интилмоқдалар. ВДР Миллат мажлиси шимолдаги ва жанубдаги бутун халқни ўз кучларини бирлаштиришга ва тинчликни мустаҳкамлаш учун ҳамда Женева битимлари асосида миллий бирликка эришиш учун ҳормай-толмай курашишга чақирмоқда.

«СОВЕТ ВА АМЕРИКА ЁРДАМИ ЎРТАСИДАГИ ФАРҚ»

Миср газетаси Никсонга жавоб бермоқда

ҚОҲИРА, 12 июль. (ТАСС). «Ашшааб» газетаси АҚШ вице-президенти Никсоннинг кам тараққий этган мамлакатларга Совет Иттифоқи бераётган иқтисодий ёрдамни қоралашга уринишдан иборат бўлган баёнотларига тўхталиб, «Америка ва совет ёрдами ўртасидаги фарқ» сарлавҳали мақоласида бундай деб ёзади: «Американинг иқтисодий ва ҳарбий ёрдамини қабул қилган давлатлар яхши биладиларки, бу хил ёрдамни Америка ўша давлатларнинг экономикаси, мудофааси ва стратегик позициялари устидан тўла контроль қилиб туришдан иборат муайян шартлар билангина беради. Аммо Совет Иттифоқи ҳеч қандай шартларни қўймайди ва ёрдамни олувчи давлатлардан ҳеч қандай мажбуриятларни талаб қилмайди. Совет Иттифоқи ўзининг сиёсати билан Қўшма Штатларни жуда қийин аҳволга тушириб қўймоқда. Америка ёрдамини олаётган давлатларни худди Америка ўзига бўйсундириб қўяётганлиги ва бу давлатларга Американинг сателлитлари деб қаралаётганлиги Никсоннинг Совет Иттифоқи ёрдами шартлари ҳақидаги бемаъни уйдирмаларини фош қилади».

Суратда: Неаполь шаҳридаги Плебисуита майдони. Шаҳар аҳолиси совет туристлари тушган автобусларни кузатмоқда.

В. Шаховский фотоси.

БМТдаги СССР доимий вакилининг хавфсизлик Кенгаши раисига мактуби

НЬЮ-ЙОРК, 13 июль. (ТАСС). СССРнинг БМТдаги доимий вакили А. А. Соболев кеча Хавфсизлик Кенгаши Раиси Бельгия вакили Нисога мактуб юборди. У ўз мактубида америка самолётларининг СССР давлат чегараларини бузиб ўтганликлари масаласи юзасидан Совет ҳукуматининг 10 июлда АҚШ ҳукуматига топширган нотаси текстини Совет ҳукуматининг топшириғига биноан Хавфсизлик Кенгашига маълум қилди.

Мактубнинг охирида бундай дейилади: «СССР ҳукумати ана шу юқорида баён қилганларни Хавфсизлик Кенгашига маълум қилиб шуни билдиришни зарур деб ҳисоблайдики, йўл қўйиб бўлмайдиган бу хил ҳаракатлар америка ҳарбий маъмурлари томонидан такрорланган тақдирда СССР ҳукумати бу масалани Хавфсизлик Кенгаши муҳокамасига қўйишга ва шу мақсадда Кенгашнинг мажлисини чақиришни талаб этишга мажбур бўлади.

Раис жаноблари, ушбу мурожаатни Хавфсизлик Кенгаши аъзоси бўлган ҳамма давлатларга маълум қилсангиз, миннатдор бўлур эдим».

Ҳиндистон компартияси Марказий комитетининг пленумига доир

ДЕҲЛИ, 12 июль. (ТАСС). «Индиан экспресс» газетаси билдиради: Ҳиндистон Коммунистик партияси Марказий комитетининг пленуми қабул қилган резолюциясида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг шахсга сиғинишни танқид қилиш масаласида тутган позициясини маъқуллади. Резолюция тексти эълон қилинади.

Чжоу Энь-лай Афғонистон маданият арбоблари делегациясини қабул қилди

ПЕКИН, 12 июль. (ТАСС). Синьхуа агентлиги хабар беради: кеча ХХР Давлат кенгашининг бош министри Чжоу Энь-лай ҳозирги вақтда Хитойда меҳмон бўлиб турган ва доктор Ахмад Попол бошчилик қилаётган Афғонистон маданият арбоблари делегациясини қабул қилди.

Миср республикаси президенти Белградга келди.

БЕЛГРАД, 12 июль. (ТАСС). Миср республикасининг президенти Жамол Абдил Носир 8 кунлик расмий визит билан бугун Белградга келди.

Батайница аэродромида Нэсирни ЮФХР президенти Иосип Броз Тито, иттифоқ халқ скупшчинаси раиси М. Пьяде, иттифоқ ижроия вечаси раисининг ўринбосарлари Э. Кардель, А. Ранкович ва С. Вукманович, Сербия халқ скупшчинаси раиси П. Стамболич, Македония халқ мажлиси раиси Л. Колишевский, Черногория халқ скупшчинаси раиси Б. Йованович, ташқи ишлар давлат секретари К. Попович, миллий мудофаа ишлари давлат секретари армия генерали И. Гошняк ва бошқа расмий шахслар кутиб олдилар.

Миср республикаси президенти Носир аэродромда қисқача нутқ сўзлади. У Югославия раҳбарлари билан учрашувлар Миср-Югославия муносабатларини мустаҳкамлашга олиб келади деб ишонганлигини айтди.

Кипр масаласи тўғрисида Иденнинг баёноти

ЛОНДОН, 12 июль. (ТАСС). Англия бош министри Антони Иден бугун умум палатасида баёнот бериб, Англия Кипрнинг «ички ўз-ўзини бошқариши» ҳақидаги масалани ишлаб чиқишга дарҳол киришади, деди.

Лейбористлар ўтирган жойларда унинг баёноти қаттиқ норозилик овозлари билан кутиб олинди. Парламентнинг лейборист аъзолари, бош министр Кипр аҳолисининг унга ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқи берилиши тўғрисидаги талаби масаласида ҳукуматнинг позициясини баён қилиб берсин, деб талаб қилган эдилар.

Иден, ўз тақдирини ўзи белгилаш тўғрисидаги масала «Ўрта ер денгизи шарқий қисмининг бутун истиқболи учун жиддий хавф элементларини ўз ичига олади», деб даъво қилди. Англия ҳукуматининг фикрича, деди Иден, «ҳозирги вақтда бу йўл билан муваффақиятни таъминлаш мумкин эмас». Иден Англия ҳукуматининг позициясини изоҳлаб, Кипр проблемасини ҳал қилиш, менинг фикримча, «Кипрда ва Ўрта ер денгизининг шарқий қисмида Англиянинг ўз манфаатларинигина эмас, балки Туркиянинг ва бошқа мамлакатларнинг манфаатларини ҳам ҳимоя қилиши лозим, Англия бу мамлакатлар билан шартнома асосида ўзига мажбуриятлар олган» деб даъво қилди.

Афғонистон бош министри Хитойга боради

ПЕКИН, 12 июль. (ТАСС). Бу ерда Хитой Халқ Республикаси Ташқи ишлар министрлигининг ахбороти эълон қилинди. Ахборотда бундай дейилади: ХХР Давлат кенгашининг бош министри Чжоу Энь-лай Афғонистон бош министри Муҳаммад Довудни Хитой ҳукуматининг меҳмони сифатида Хитойга келишга таклиф этган эди. Афғонистон бош министри бу таклифни миннатдорчилик билан қабул қилди. Муҳаммад Довуд Хитойга келгуси йилда боради. Муҳаммад Довуднинг Хитойга келиши, дейилади ахборотда, Афғонистон билан Хитой ўртасида дўстона муносабатларни мустаҳкамлашга ёрдам беради.

ТОШКЕНТДА

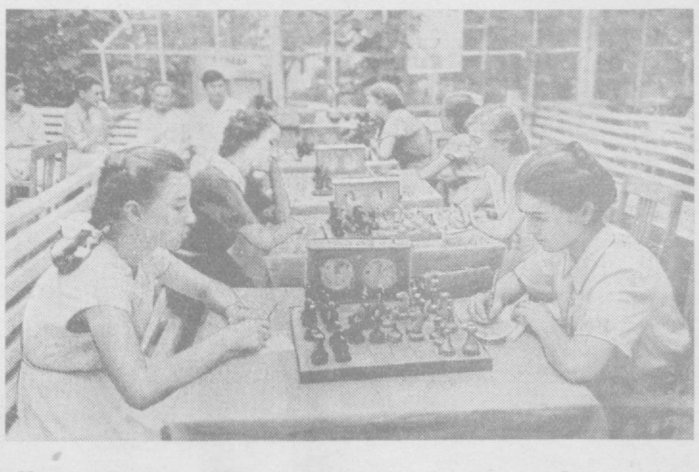

Максим Горький номидаги болалар паркида шаҳар мактаб ўқувчиларининг шахмат ва шашка бўйича республика биринчилиги учун мусобақаси ўтказилмоқда. **Суратда: Л. Никитина** (чапда) **Д. Шарипова** билан учрашув пайти.

Б. Мазур фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси)

Ёшлар сайили

Ўзбекистон меҳнат резервлари республика бошқармаси Пушкин номли маданият ва истироҳат паркида ёшлар фестивали олдидан Тошкент шаҳар ҳунар мактаблари ўқувчиларининг оммавий сайилини ўтказди. Сайилнинг тантанали қисмида 2-ҳунар мактабининг директори ўртоқ Иброҳимов 1955-56 ўқув йилининг якунлари ва Тошкент шаҳар ҳунар мактабларининг навбатдаги вазифалари ҳақида сўзлаб берди. Кечада меҳнат резервларининг илғор ишчи, хизматчи ва ўқувчиларига қиммат баҳо мукофотлар топширилди.

Меҳнат резервлари ўқув юртлари ва мактабларининг бадиий ҳаваскорлик коллективлари ижросида берилган концерт, турли спорт ўйинлари ва мусобақалар жуда қизиқарли ўтди.

Ёшлар фестивали олдидан ўтказилган Тошкент шаҳар ҳунар мактаблари ўқувчиларининг оммавий сайили шаҳар меҳнаткашларида яхши таассурот қолдирди.

Сиртдан ўқувчи 4 минг студент

Низомий номидаги Тошкент педагогика институтида ёзги имтиҳон сессиялари бошланди. Олий маълумотга эга бўлмаган 4 мингдан ортиқ ўқитувчи турли фанлардан синов ва имтиҳон топширади. Сиртдан ўқувчи-студентларнинг кўпчилиги Тошкент областининг шаҳар ва қишлоқларидан келган. Бу йил институтни 100 дан ортиқ студент тугатиб, ўқитувчилик дипломини олади. Институтда сиртдан ўқувчи-студентлар сони йил сайин ортиб бормоқда. Бу йил тарих, адабиёт, физика-математика, биология, педагогика ва мактабгача факультетларининг биринчи курсига 425 студент қабул қилинди. Бу ўтган йилдагига нисбатан 2 ҳисса ортиқдир.

«Ҳиндустан стандард» газетасининг редактори Тошкентга келди

«Ҳиндустан стандард» газетасининг СССРда меҳмон бўлиб турган редактори А. К. Гупта жаноблари 13 июлда Тошкентга келди.

Аэродромда ҳинд журналистини республика ва область газеталарининг масъул ходимлари кутиб олдилар.

А. К. Гупта жаноблари республика меҳнаткашларининг ҳаёти билан танишади. (ЎзТАГ).

Ишчилар клубида

Тошкентдаги 1- пойафзал фабрикаси клуби ишчиларнинг энг севимли маданий дам олиш жойига айланган. Клубда ишчилар учун ҳар хил тематик кечалар уюштирилиб турилади.

Кейинги кунларда клубда «Ҳамма нарсани билишни истайман», «Билим манбаи китобни севинг» деган темалардаги кечалар жуда қизиқарли ва мазмунли бўлди. Шунингдек клубда республика донгдор кишилари, ёзувчилар ва олимлар билан ҳам тез-тез учрашувлар ўтказилиб турилади. Шоир Ғафур Ғулом, композитор Мухтор Ашрафий, физика-математика фанлари доктори У. Орипов, профессор В. Шеглов ўртоқлар билан бўлган учрашувлар жуда қизиқарли бўлди.

Клубда ишчиларнинг ишдан сўнг маданий дам олиб ҳордиқ чиқаришлари учун адабий кечалар ва бадиий ҳаваскорларнинг концертлари тез-тез бўлиб турадй.

Мактаб ўқувчиларининг IX спартакиадаси тамом бўлди

Ўзбекистон мактаб ўқувчиларининг IX спартакиадаси тамом бўлди. Спартакиада тўрт кун давом этди. Йигит ва қизлардан мингдан ортиқ киши спортнинг етти хили бўйича биринчилик учун курашди.

Ўзбекистон пойтахтининг командалари энг яхши натижаларга эришдилар. Улар 14 очкога эга бўлиб, умумий биринчи ўринни олдилар. Иккинчи ўринга Самарқанд областининг ўқувчилари ва учинчи ўринга Фарғона областининг спортчилари чиқдилар.

Мусобақада ғолиб чиққан командаларга кўчма мукофотлар ва дипломлар топширилди.

Мусобақаларда энг яхши натижаларга эришган физкультурачилар Ўзбекистон терма коллективи составига киритилдилар. Ўзбекистон терма коллективи ўқувчиларнинг Бутуниттифоқ спартакиадасида қатнашади.

Жиноятчилар қўлга тушди

Яқинда Физкультурная кўча 13-уйда яшовчи А. Ясникованинг уйига номаълум шахслар кириб, қулфини бузганлар ҳамда қиммат баҳо молларини ўғирлаганлар.

Бу воқиа дарҳол 19-милиция бўлимига хабар қилинади. Милиция ходимлари ўғриларни тутиш учун оперативлик билан ҳаракат қилдилар ҳамда уларни қўлга туширдилар. Ўғрилар — А. Галиуллин ва К. Иванович деган шахслар бўлиб, улар ҳеч қаерда ишламасдан безорилик ва ўғирлик билан шуғулланар эканлар. Ўғирланган моллар эгасига қайтариб берилди. Жиноятчиларнинг иши судга оширилди.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

САНЪАТ ЯНГИЛИКЛАРИ

Бошқирдистон артистларининг концертлари

Ўзбекистонга меҳмон бўлиб келган Бошқирдистон Давлат филармониясининг катта бир группа артистлари республикамизнинг Бухоро, Самарқанд, Фарғона каби қатор область ва шаҳарларида концертлар бериб, яқинда Тошкентга қайтиб келдилар.

РСФСР ҳамда БАССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Хабиб Ғалимов раҳбарлик қилаётган Бошқирдистон Давлат филармонияси артистларининг концерт программаси жуда қизиқарли ва ранг-барангдир. Концерт программаси жанр эътибори билан, кундалик ҳаётимизнинг актуал ва характерли томонларини ўзида акс эттирганлиги билан характерлидир.

Санъаткор меҳмонлар ижро этаётган бошқирд ва татар, шунингдек бошқа қардош халқларнинг қўшиқ ва лапарлари, шўх ҳамда гўзал рақслари, таъсирчан ва ахлоқ темаларига бағишланган кичик интермедиялари пойтахт томошабинларини беҳад қувонтирмоқда.

Яқинда улар Максим Горький номидаги маданият ва истироҳат паркининг ёзги театр биносида катта концерт қўйиб бердилар. Концерт Л. Х. Сайфуллиннинг «Салом» деган шеърий интермедияси билан бошланади. Бунда қардош бошқирд халқи номидан ўзбек халқига салом йўлланади.

Артист М. Раҳматуллин ижро этган номерлар томошабинларни ўзига мафтун этди. Айниқса, унинг қурай деб аталувчи миллий чолғу асбобида чалиб берган «Салимакай» («Салимахон»), «Қора товуқ» каби бошқирд ҳазил халқ куйлари тингловчиларга манзур бўлди.

Филармониянинг уста ўйинчиларидан Р. Ахияретдинова ва Ф. Мусин биргаликда ижро этган бошқирд миллий ўйинларидан «Загида», «Дўстлик», «Совға», «Татар чўпон қизи»лар концерт программасидаги яхши номерлардандир. Концерт программасига киритилган бошқирд халқ куйларидан «Булбул», «Салават», «Галца», шунингдек татар халқ қўшиқларидан «Гул боқчасида», «Райҳон», «Илчибоғга» сингари номерлар Х. Ғалимов томонидан катта маҳорат билан ижро этилди.

Концерт давомида артист Раиса Галимова ижро этган қўшиқлар («Тафтилов», «Сув бўйлаб») ҳам томошабинларда катта таассурот қолдирди. Қардош бошқирд халқи санъаткорларининг концертлари зўр муваффақият билан ўтмоқда.

А. АКБАРОВ.

Рембрандт асарларига бағишланган виставка

Жаҳон жамоатчилиги голланд халқининг машҳур рассоми Рембрандт Харменс ван Рейн туғилган куннинг 350 йиллигини нишонлаш учун катта тайёргарлик кўрмоқда. Улуғ рассомнинг ҳаёти ва ижодига бағишланган турли виставкалар ташкил этилмоқда, лекция ва суҳбатлар ўтказилмоқда.

Шу муносабат билан Ўзбекистон ССР Давлат санъати музейининг Голландия санъати бўлимида Рембрандт ижодига бағишланган махсус расмлар виставкаси ташкил этилди. «Рембрандт ва унинг замондошлари» деган умумий рубрика остида тайёрланган бу виставкага улуғ рассом асарларидан кўчирилган 20 га яқин репродукция қўйилган. Булар кенг томошабинлар оммасининг энг севимли расмларидир.

Виставка рассом Рембрандтнинг катта портрети билан бошланади. Расмда авторнинг йигитлик даври акс эттирилган.

«Бартье Домер» деб аталувчи портрет ҳам виставка экспозициясидаги энг яхши асарлардан биридир. Рассом ўзининг бу асарида ўзи яшаган даврдаги голланд аёлининг ёрқин образини чизган.

Виставкада Рембрандтнинг ижодий фаолиятини тасвирлаб берувчи кўпгина асарлар бор. «Миср йўлида дам олиш» деган расм табиат манзараларини, айниқса қоронғи тушган пайтни тасвирлашга бағишланган. Бунда рассом сайёҳларнинг дам олиш ерини томошабинга тўлалигича етказиб бериш мақсадида жуда усталик билан гулхан картинасини киритади. Бу эса асарнинг бадиий қийматини ва таъсир кучини оширишда бевосита ижобий роль ўйнаган. Виставкадаги «Даная», «Қиз қулоғига зирак тақаётир» сингари асарлар йирик полотнолардан ҳисобланади.

Виставкада рассом ижод этган гравюралар ҳам кўзга яққол ташланиб турибди. Буларда автор оддий кишиларнинг ҳаётини ва меҳнат қилиш процессини ёрқин акс эттиради. «Пейзаж» деган гравюрада биноларнинг умумий кўриниши атрофдаги объектларга қўшиб тасвирланади. «Кампир», «Ҳовлида» деган гравюраларда эса меҳнатсевар кишиларнинг фаолияти акс эттирилади.

Виставканинг Рембрандт замондошлари бўлимида рассомлардан Ван дер Хельст, Ф. Гальс, Герборх, Геем, Дюккер, Питер ва бошқаларнинг асарларидан айрим намуналар бор.

Ўз ижодида реалистик ва демократик тенденцияни ёрқин акс эттира олган Рембрандтнинг ранг-баранг, қизиқарли темалардаги асарлари томошабинларда катта таассурот қолдирмоқда.

А. АЛИЕВ.

ТЕАТРЛАРДА:

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 14/VII да **Чио-Чио-Сан**, 15/VII да кундуз **Эсмеральда**, кечқурун **Трубадур.**

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА» — кундуз янги кинокомедия **Қимматли совға,** кечқурун **Ҳал қилувчи дақиқалар.**

«ИСКРА» — кундуз **Қимматли совға,** кечқурун **Ҳал қилувчи дақиқалар.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб соат 10 да **Баҳор овозлари,** кундуз ва кечқурун **Қимматли совға.**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ВАТАН», «ИСКРА», «ХИВА», «ИСКРА» (Кафанов номли парк) — **Қимматли совға.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА

14/VII да қишки бинода,
15 ва 16/VII да ёзги бинода
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
Умаржон Исмоилов асари

Зафар

4 парда, 6 кўринишли музикали драма

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **П. Раҳимов** ва **Ҳ. Раҳимов** музикаси.

Режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти **И. О. Юнгвальд-Хилькевич,** дирижёр — **Н. М. Гинзбург,** рассом — **Г. А. Визель.**

Коллектив бўлиб кўриш учун 33-907-телефон орқали заявкалар қабул қилинади.

СТАЛИН НОМЛИ ПАРКДА

14 ва 15 июлда
Ўзбек давлат эстрадаси
ШОДЛИК КЕЧАСИ
ЎТКАЗАДИ
Очиқ эстрадада

КОНЦЕРТ

Ўзбекистон халқ ҳофизи **Ортиқхўжа Имомхўжаев,** Ўзбекистон ССР халқ артисти **Қори Ёқубов,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Эргашхон Мирмаҳмудова, Убайдулла Мадраҳимов, Сарина Самандарова, Комилжон Жабборов** ва бошқалар қатнашади.

«Баҳор» хотин-қизлар рақс ансамблининг концерти. Бадиий раҳбар — Ўзбекистон ССР халқ артисти **Мукаррама Турғунбоева.**

Брустинниларнинг иллюзия ўйинлари ва бошқа томошалар.

Билет баҳоси — 3 сўм.

«САНТЕХМОНТАЖ» БОШҚАРМАСИГА

участка бошлиқлари, прораблар ва мастерлар вазифасида ишлаш учун **сантехника инженерлари ва техниклари**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Радиальний проезд, 12-уй (10-трамвайнинг «Рабочий городок» остановкаси).

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136 Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва санъат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132 Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими 135, Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 07702. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр № 1478.